Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го СІЧНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JANUARY 3, 1979 No. 1. VOL. LXXXVI.

1894 — УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ВСТУПАЄ У СВОЄ 85-РІЧЧЯ — 1979

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ ЗАСІДАННЯ, НАМІТИВ ПРОГРАМУ ПРАЦІ НА ЮВІЛЕЙНИЙ 1979-ий РІК

Джерзі Ситі. — В цьому новому 1979-му році, точно в „День батька цієї країни" Джорджа Вашінгтона 22-го лютого, сповниться 85 років з дня заснування Українського Народного Союзу, сьогодні найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, створення якої 85 років тому її основоположник о. Григорій Грушка назвав „воскресенням України в Америці". Проголошення цього 1979-го року ювілейним для вісімох з половиною десятків тисяч членства УНСоюзу та намічення відповідних активностей з цієї нагоди, зокрема ювілейної організаційної кампанії, були головним предметом нарад і рішень Головного Екзекутивного Комітету УНС на кінцеворічному засіданні, що відбулося тут у приміщеннях Головної Канцелярії в пополудневих годинах минулої середи, 27-го грудня 1978.

В нарадах взяли участь головні екзекутивні урядовці: головний предсідник д-р Іван Флис, який ці наради відкрив і ними проводив, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, заступниця головного предсідника пані Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир пані Уляна Дячук та головний організатор Василь Оріховський, як також голова Головної Контрольної Комісії д-р Богдан Футей і запрошений на ці наради редактор-емерит Антін Драган. Не міг прибути на засідання головний директор УНС в Канаді, сенатор Павло Юзик.

Після відкриття та інших формальностей, наради започатковано традиційно звітом головного касира пані Уляни Дячук.

Майно УНС переступило 43 мільйони

Головний касир пані Уляна Дячук попередила свій звіт короткою заввагою, що звітуватиме дуже коротко, бо на кінцеворічні підсумки ще передчасно, а загальні підсумки фінансового стану і розвитку протягом десятьох місяців були подані в її звіті на попередніх нарадах Екзекутивного Комітету кілька тижнів тому. Звітодавець ствердила, що в жовтні 1979 майно УНСоюзу переступило 43 мільйони долярів і можна передбачати, що річні замкнення викажуть збільшення цього майна на дальшого чверть мільйона долярів. В дальшому пані Дячук поінформувала про акцію евентуального продовження реченця боргових зобов'язань для членів. Усім 860 власникам цих боргових зобов'язань УНС вислано відповідний запитник і досі вже понад 400 цих власників зголосили свою готовість продовжити дозріння цих зобов'язань на дальших п'ять років і на таких самих умовах.

Перед своїм звітом пані Дячук поінформувала про нові інвестиції майна УНС в гіпотечних позичках і вартісних паперах, що однодушно схвалено.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

Головний секретар Володимир Сохан, подібно як і головний касир пані Уляна Дячук, обмежившись тільки до короткого звітування, згадав, що в цьогорічній членській кампанії приєднали секретарі та організатори за 11 місяців, тобто до кінця листопада разом 2,672 нових членів, в тому 876 в Деп. Молоді, 1,337 в Деп. Дорослих та 459 грамот акцидентового забезпечення. До дня цього засідання вже в грудні наспіло до Головної Канцелярії 185 аплікацій, на підставі чого можна сподіватися, що за цілий грудень в найкращому випадку матимемо біля 300 нових членів. Від 1-го листопада 1977-го року до кінця листопада 1978-го року ми видали членам Деп. Молоді 288 грамот нової кляси ТП-65. Ця нова грамота все ще не здобула собі сподіваної популярности.

У звітовому часі 11 місяців 1978-го року мав УНСоюз невеликі втрати в членстві, менші як у попередніх роках, але при малому числі нових членів він все таки втратив на число 912 активних членів та 618 грамот у стані всього членства. Можна вже передбачити, що за цілий рік втрати у всьому членстві досягнуть числа 650, а в активному членстві перейдуть 1,000.

Звіт головного організатора Василя Оріховського

Головний організатор Василь Оріховський у своєму звіті обмежився тільки до загальних стверджень, головно недомагань в організаційній ділянці. Організаційні зусилля в листопаді і в грудні, подібно як і в попередніх місяцях, не принесли бажаних успіхів, на що склались різні причини, головно неактивність цілого ряду Відділів і їх секретарів. Звітодавець зокрема підкреслив організаційний застій в Канаді, за виїмком округи Монтреалю, де працює головна радна пані Текля Мороз. Усунення цих організаційних труднощів і недомагань звітодавець мав на увазі у підготові організаційних плянів на ювілейний 1979-ий рік.

Звіти заступників гол. предсідника

Заступники головного предсідника д-р Мирон Куропась і пані Марія Душник коротко поінформували головно про свої репрезентаційні функції в звітовому часі та про їхню організаційну активність.

Звіт головного предсідника

Головний предсідник д-р Іван Флис у своєму звіті згадав насамперед про деякі із своїх репрезентаційних функцій, зокрема про свою участь у Третьому СКВУ та його імпрезах, як і про свою активну участь в організаційній акції, зорганізувавши особисто 12 членів. Звітодавець в дальшому поінформував про стан винайму приміщень в Українській Будівлі УНС, про адміністрацію, зглядно співадміністрацію з пуерто-ріканською організацією мешканевої будівлі Полус Гук та про адміністраційні справи Союзівки і видавництва.

(Закінчення на стор. 6)

СЕРЕД ДАЛЬШИХ ЗАВОРУШЕНЬ В ІРАНІ СТВОРЕНО ЦИВІЛЬНИЙ КАБІНЕТ

Тегран, Іран. — Виступаючи у понеділок, 1-го січня, на телевізійній програмі, Шахпур Бахтіяр, до якого шах Мохаммед Різа Паглеві звернувся в справі створення цивільного уряду в тій азійській країні, повідомив, що йому пощастило зформувати кабінет, склад якого представить Шахові в цей четвер, якщо іранський парлямент раніше формально доручить йому пост прем'єр-міністра.

Шахпур Бахтіяр — це один з лідерів опозиції проти Шаха і військового уряду, який був встановлений два місяці тому. Однак, зразу після того, як Бахтіяр погодився створити цивільний уряд, щоб в такий спосіб покласти край бурхливим заворушенням з боку правих мусулманських кіл і лівих елементів, то опозиційний Національний Фронт формально позбавив Бахтіяра членства.

Серед дальших збройних зударів опозиційних елементів з військовими та поліційними частинами поширюються вістки, що Шах може виїхати за кордон „на вакації та лікування", але його речники підкреслюють, що він не плянує зрікатися престола. Шахпур Бахтіяр вже кількакратно заявляв, що плянує привернути Іранові демократичну політичну систему і що Шах не повернеться до тієї країни аж поки в тій державі, яка межує із Совєтським Союзом, не дійде до замирення. Натомість речники Шаха твердять, що якщо він взагалі виїде за кордон, то тільки на вакації, і то на короткий час, підкреслюючи, що Шах не плянує зрікатися влади.

Продукція нафтової ропи в Ірані далі на дуже низькому рівні, бо велика кількість робітників, не зважаючи на перестороги і погрози з боку уряду, продовжують страйкувати.

ЗСА і Совєтський Союз дуже зацікавлені ситуацією в Ірані з уваги на стратегічне положення тієї країни та на великі поклади нафтової ропи. Хоча Москва формально заявляє, що не плянує втручатися у внутрішні справи Ірану, то західні коментатори вважають, що совєтський уряд хотів би повалення влади Шаха. Президент Джіммі Картер, підкреслюючи стратегічну важливість Ірану, доручив військовій фльотилі, яка находилася біля Філіппінів, вирушити в напрямі Перської затоки.

Як вказують аналітики, ситуація в Ірані далі дуже непевна і ще невідомо, чи Шахпурові Бахтіярові таки пощастить створити цивільний уряд і привернути спокій в Ірані. Деякі передбачають, що влада шаха Мохаммеда Різи Паглеві таки впаде.

ВЛАДИКИ, ДУХОВЕНСТВО ТА СОТНІ МИРЯН УЗЯЛИ УЧАСТЬ В АРХИЄРЕЙСЬКИХ ПОХОРОНАХ СВ. П. МИТРОПОЛИТА ЙОСИФА ШМОНДЮКА

Св. п. Владика Йосиф Шмондюк

Філядельфія. Останній тиждень 1978-го року проходив у цьому місті „Братської любови" у великій мірі під знаком неналійної смерти та архиєрейських похоронів св. п. Владики Шмондюка, митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА, архиєпископа Філядельфії.

Св. п. митрополит Йосиф Шмондюк помер тут нагло на удар серця на 67-му році життя в сам день Різдва Христового за новим календарним стилем у понеділок, 25-го грудня 1978, після тільки одного року на митрополичому престолі, на який він вступив 2-го грудня 1977-го року, після смерти його попередника, сл. п. митрополита Амврозія Сенишина.

Похоронні архиєрейські відправи біля приміщеної в катедральному храмі Непорочного Зачаття відкритої домовини з тлінними останками митрополита Йосифа почалися в середу, 27-го грудня, а закінчились заупокійною архиєрейською св. Літургією в цьому ж катедральному храмі та опісля перевезенням і покладенням тлінних останків Покійного на придбаному і влаштованому ним же цвинтарі Св. Духа в місцевості Гемптонбургу, нюйоркського стейту, у віддаленні яких 30-40 миль від Ню Йорку. Така була воля Покійного, хоча два його померлі попередники-митрополити, перший св. п. Владика Константин Богачевський і другий св. п. Владика Амврозій Сенишин, поховані в митрополичому соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії.

Похоронні архиєрейські відправи почалися, як згадано, після перенесення тлінних останків Спочилого до собору Непорочного Зачаття в пополудневих годинах в середу, 27-го грудня. Першу панахиду біля відкритої домовини в соборі відправив того дня Владика Василь Лостен, епарх Стемфорду, в сослуженні філядельфійського декана о. митрата Мирослава Харини, канцлера Митрополії о. шамб. Роберта Москаля, о. митрата Василя Головінського, о. крил. Томи Бариляка, о. радника Петра Липина й о. проф. Михайла Пирога.

Заупокійні відправи біля домовини продовжувались у четвер, 28-го грудня.

Панахиди в православному і католицькому обрядах у п'ятницю

У п'ятницю, 29-го грудня, заупокійні відправи біля відкритої домовини св. п. митрополита Йосифа Шмондюка в митрополичому соборі Непорочного

(Закінчення на стор. 6)

ЗСА І КНР ФОРМАЛЬНО ПРОГОЛОШУЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Заступник прем'єр-міністра КНР Тенг Гсіао-пінг (справа) і голова американського бюра зв'язків у Пекіні Леонард Вудкок підносять тост з нагоди формального проголошення встановлення дипломатичних зв'язків поміж ЗСА й КНР.

Вашінгтон. — ЗСА й Китайська Народна Республіка, у синхронізованих церемоніях тут і в Пекіні, проголосили формально у першому дні нового 1979-го року взаємне визнання і встановлення дипломатичних зв'язків, називаючи це „світанком нової і обильної ери".

У Вашінгтоні віцепрезидент Волтер Мондейл обмінявся тостами і побажаннями з головою бюра зв'язків КНР, Чаі Тсе-мінгом, стверджуючи, що до встановлення дипломатичних зв'язків привела „свідомість наших паралельних інтересів у творенні світу економічного прогресу, стабільности й миру". Промовляючи китайською мовою під час прийняття тут у бюрах зв'язків КНР, Чаі, який стане амбасадором комуністичного Китаю у ЗСА, починаючи з 1-го березня 1979 року, заявив, що нові відносини поміж ЗСА й КНР „відіграють важливу ролю у поборюванні експанзії та агресії гегемонізму і вдержанні миру й стабільности в Азії і у світі". Як відомо, речники КНР вживають слова „гегемонізм" у відношенні до СССР.

У майже ідентичних церемоніях у бюрах зв'язків ЗСА в Пекіні заступник прем'єр-міністра Тенг Гсіао-пінг обмінявся тостами з головою американського бюра Леонардом Вудкоком, вітаючи цю „нову добу в наших відносинах". Цікаво, що тости представники ЗСА й КНР запивали шампанським вином з Каліфорнії і кокаколею, тобто першим американським напитком, який продаватиметься на китайському ринку. Цього ж дня на маштах у Вашінгтоні і Пекіні піднесено прапори ЗСА й КНР.

Тоді, коли з Вашінгтону й Ню Йорку від'їздили до Тайвану останні представники Республіки Китаю, Пекін звернувся формально до уряду Тайвану з пропозицією встановлення торговельних відносин, поштових зв'язків і туризму. Крім цього, власті КНР зарядили негайне припинення спорадничого обстрілювання островів Матсу й Кемой. Західні аналітики уважають, що Тайван відкине пропозиції Пекіну, відмовляючись від будь-яких відносин з КНР.

У столиці Тайвану Тайпеї вояки американської морської піхоти востаннє стягнули американський прапор із машту біля колишньої амбасади ЗСА, що означає формальне зірвання дипломатичних зв'язків поміж урядами цих країн.

ЗСА бажають врятувати шаха — твердить СССР

Москва. — У совєтських газетах, а зокрема у „Правді", органі ЦК КПСС, появились статті, які закидають урядові президента Картера, що він хоче за всяку ціну врятувати шаха Мохаммеда Реза Паглеві і з цією метою нібито ЗСА вислали групу спеціялістів, метою якої є допомогти робітникам американської амбасади врятувати теперішнього монарха Ірану. Коментатор „Правди" стверджує, що персонал американської амбасади в Теграні складається з 60-ох осіб, але його тепер підсилено новою групою людей, до якої входять також службовці американської Центральної Розвідчої Служби і Державного департаменту. Вислана Державним департаментом група, на думку Москви, мала б докладніпростудіювати справи в Ірані і знайти способи допомоги для Шаха. „Цього факту не можна заперечити", — пише „Правда", — „що ЗСА намагаються впливати на події в Ірані і скеровувати їх так, щоб врятувати режим шаха Паглеві".

Державний департамент заперечив твердження СССР, кажучи, що з Вашінгтону виїхало до Ірану тільки декілька урядовців, щоб допомогти полагоджувати формальності виїзду американських громадян, які загрожені заворушеннями.

Плякати в Шанхаї вимагають пошанування прав людини

Шанхай. — Минулої середи, 27-го грудня, тут на стіні великої крамниці появився новий плякат, який, відкликуючись на Декларацію Незалежности ЗСА, вимагає пошанування прав людини в Китаї. Плякат, підписаний „Групою шанхайських письменників", читали сотні прохожих без будь-якого втручання поліціянтів.

На цьому величезному плякаті розміщений текст заяви на 29-ох побільшених сторінках, кожна величини 4 через 3 стопи. Один із читачів, інформують очевидці-туристи, вказав іншим на 14-ту сторінку, на якій було речення: „Декларація Незалежности ЗСА з 1977 року гарантує права людини, якими китайці повинні рівнож користуватись".

У дальшому цей же читач звернув увагу на ще одно речення на цій же сторінці, яке відноситься до права рівности: „Це становить право критикувати навіть найвище поставлену особу в уряді, бо ми всі рівні".

Марксистського політика обрано на президента Південного Ємену

Бейрут, Ливан. — Контрольоване державою радіо поінформувало слухачів, в кінці минулого тижня, що на президента Південного Ємену було обрано марксистського політика Абдуля Фатага Ізмаїла. Ізмаїл, якому минуло 40 років життя, є також генеральним секретарем єменської Соціялістичної партії, що її зформовано в жовтні м. р. так званим Національним Фронтом. Партія прийняла марксистсько-ленінську політичну плятформу, проєкт якої підготовив у більшості сам Ізмаїл.

Північний Ємен, після перевороту і перебрання влади марксистами, встановив негайно дипломатичні зв'язки і тісну співпрацю із Совєтським Союзом, Східньою Німеччиною і Кубою. Кількасот совєтських старшин займаються тепер вишколом єменської армії, а єменські старшини студіюють у військових академіях СССР.

Появилося нове видання „Сучасности" російською мовою

Ню Йорк. — У в-ві „Сучасність" появилася нова книжка, призначена для російськомовного читача на Заході, зокрема для совєтологів.

Автором книжки є Франтішек Сілницький, колишній викладач Вищої партійної школи в Празі в часі „Празької весни", тепер він живе в ЗСА. Книжка має наголовок: „Национальная политика КПСС в период с 1917 по 1922 год". Автор аналізує течії в РКП(б) і вказує централістичні, великодержавні тенденції, які постійно грали провідну ролю в партії і доводили до забріханого ставлення партії до неросійських народів. Праця зокрема вартісна тим, що автор цитує документи з архіву РКП(б), що досі ще не були публіковані.

Книжка має 309 сторінок, ціна: 10 долярів. Усі видання „Сучасности" можна набути у представника видавництва: Nina Ilnytzkyi, 251 West 31st St., — 15th Floor New York, N.Y. 10001.

ВІД ВИДАВНИЦТВА

Починаючи з цим числом „Свободи", обов'язки голови встановленої Головним Урядом УНСоюзу Редакційної Колеґії „Свободи" виконуватиме — порядком визначеного Головним Екзекутивним Комітетом УНС черґування — ред. ВОЛОДИМИР ЛЕВЕНЕЦЬ. Попередніх сім тижнів ці обов'язки виконував ред. Василь Тершаковець, а після ред. Левенця виконуватиме їх ред. Євген Федоренко.

О. митрат Степан Тиханський адміністратором архиєпархії

Філядельфія. — У п'ятницю, 29-го грудня, тут відбулося засідання оо. консульторів Філядельфійської Архиєпархії УКЦеркви в ЗСА, на якому обрано дотеперішнього генерального вікарія Архиєпархії, о. митрата Степана Тиханського, на її адміністратора.

Рівночасно оо. консультори встановили час жалоби після смерти св. п. Митрополита Йосифа Шмондюка, який триватиме до 9-го січня 1979 р.

Померла сл. п. Марія Донцова

Ню Йорк, Н. Й. — Дня 30 грудня 1978 року, після довгої недуги відійшла у вічність Марія з Бачинських Донцова, народжена у 1891 році у селі Сморже.

У 1912 році сл. п. Марія Донцова одружилася із Дмитром Донцовим, з яким тісно співпрацювала. Була членом жіночої чоти під проводом Олени Степанів у Т-ві „Січові Стрільці" 2.

Під час Першої світової війни в 1914-1916 роках була співробітницею Пресового Бюра у Берліні, а пізніше у Швайцарії. У 1919-20 роках працювала в Українській Місії у Копенгагені, Данія.

Була учасницею Конгресу Ліги Миру і Свободи у Відні в 1921 році, в Газі 1922 року. Після Першої світової війни в 1922-32 роках працювала як член редакції „Літературно-Наукового „Вістника", а від 1933-1939 у „Вістнику". Рівночасно брала активну участь у діяльності Т-ва Українська Захоронка", „Просвіта" і „Сокіл".

У 20-их роках була членом Головної Управи Союзу Українок в Галичині. З вибухом Другої світової війни переїхала до Кракова. Під час німецької окупації перебувала у своєї сестри Лесі Підгірської у Ковлі на Волині, де заснувала Союз Українок, будучи його головою. У 1943 році заарештовано її, як закладника, а опісля вона виїхала на Захід.

У 1946-50 роках в Авсбурзі, Німеччина, була співредактором жіночого журналу „Громадянка".

У ЗСА брала ввесь час активну участь в житті української громади.

Панахида буде відправлена у середу, 3-го січня 1979 р. о год. 7-ій вечором у похоронному заведенні Петра Яреми, а опісля тлінні останки будуть перевезені до Австралії.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик, Володимир Левенець, (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Приклад для Москви

У кінці минулого року південнокорейський президент Парк Чунґ Гі проголосив амнестію, внаслідок чого тисячі політичних в'язнів вийшли на волю, а багатьом іншим скорочено терміни ув'язнення. Серед звільнених був навіть провідник опозиції, який, вийшовши на волю, зразу заявив, що далі вестиме боротьбу проти уряду Парка, якого назвав диктатором.

Отже, уряд Південної Кореї пішов шляхом військового уряду Чіле, який вже раніше кількакратно звільняв політичних в'язнів, включно з чільними членами кабінету колишнього марксистського президента Сальвадора Алльєнде.

Проти урядів Південної Кореї і Чіле можна мати поважні застереження, бо вони дійсно порушують політичні і громадські права своїх громадян, а вся влада в тих країнах знаходиться в руках правих кіл. Однак, треба зазначити, що у питанні політичних в'язнів ці два уряди виявилися багато більш гуманні, ніж такі ,,демократичні'' країни, як комуністичний Совєтський Союз та його сателіти.

Як сказано, південнокорейський уряд кільканадцять днів тому шляхом амнестії звільнив велику кількість політичних в'язнів.

Натомість чілійська військова хунта, яка у вересні 1973-го року державним переворотом повалила уряд марксиста Алльєнде, вже в 1974-му році дозволила великій кількості політичних в'язнів, крім кількох ,,найбільш небезпечних'', виїхати з Чіле. Відтак, у 1975-му році військовий уряд звільнив Лавру Алльєнде Паскаль, рідну сестру президента Сальвадора Алльєнде, і дозволив їй та майже одній сотні інших політичних в'язнів відлетіти до Мехіко. Опісля хунта кількома наворотами звільняла багатьох політв'язнів, включно з найближчими дорадниками Алльєнде, а в грудні 1976-го року звільнила з в'язниці лідера Комуністичної партії Чіле, Люїса Корвальяна, і дозволила йому виїхати до Совєтського Союзу, в заміну за звільнення Москвою російського дисидента Владіміра Буковського.

У квітні минулого року військовий уряд Чіле проголосив загальну амнестію, яка стосувалася біля трьохсот осіб, які перебували в чілійських тюрмах, і коло 1,200 осіб, які находилися в примусовому екзилі за кордоном з уваги на їхні ,,політичні провини''. Ті примусові еміґранти одержали змогу повернутися до Чіле.

Напрошується логічний запит: чому Совєтський Союз, який в Об'єднаних Націях і на інших міжнародних форумах, як теж у своїй контрольованій пресі постійно закидає чілійській хунті та південнокорейському урядові, що вони порушують права людини і знущаються над політичними в'язнями, не піде за прикладом Чіле і Південної Кореї та не звільнить із концентраційних таборів, в'язниць та закладів для умовохворих своїх політичних в'язнів: Валентина Мороза, Юрія Шухевича, Вячеслава Чорновола, Івана Світличного, Євгена Сверстюка, о. Василя Романюка, Левка Лук'яненка, Миколу Руденка, Олексу Тихого, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича та тисячі інших політв'язнів, не тільки українців, і не дасть їм права на вільний виїзд із Совєтського Союзу, якщо вони бажають виїхати?

Кремлівські диктатори досі дозволити виїхати тільки маленькій горстці дисидентів, а інших ,,видворили'', хоча постійно називають свою тюрму народів, Совєтський Союз, ,,найгуманнішим суспільством''. Совєтські верховоди критикують чілійську хунту і південнокорейський уряд за погане трактування політичних в'язнів, але примовчують жахливу ситуацію в своїй власній імперії, де не тільки не звільняють навіть важко хворих політичних в'язнів, а навпаки, стараються знищити їх духово та фізично. У той же час Москва представляє Совєтський Союз ,,найдемократичнішою'' країною світу та ставить себе за приклад іншим.

І. Вовчук

ПРО НОВИНИ В ЗАКОНОДАВСТВІ СССР

(РОЗВАЖАННЯ)

[1]

В кінці листопада (29-1 грудня) в Москву було скликано партійно-господарську знать на десяту сесію Верховної Ради СССР дев'ятого скликання. Як то заведено в країні замкнутого суспільства, депутати піднесенням рук узаконюють те, що перед тим було схвалено пленумом ЦК КПСС. Бож партія, цебто її клан з Політбюро, за окресленням брежнєвської конституції, є ,,керуючою і унапрямлюючою силою совєтського суспільства'' — замкнутого: ,,ядром тієї політичної системи, всіх державних і суспільних організацій''. Заслуговують уваги не тільки нові закони, схвалені сесією, а й переміщення в імперському клані ЦК КПСС.

Пленум ЦК схвалив увільнити через хворобу одного з наймолодших членів Політбюра шестидесяти чотирьохлітнього К. Мазурова, а на його місце призначив членом Політбюра К. Черненка — 67 років. Сесія затвердила указ президії Верховної Ради про увільнення К. Мазурова від обов'язків першого заступника голови Ради Міністрів, мотивуючи тим, що він ,,переходить на пенсію через стан його здоров'я'', — хворий, про що до того не було ніде згадки. Хто знає чи він сам відійшов, чи його відійшли на пенсію, застосувавши хрущовську формулу. Переведення секретаря К. Черненка з кандидатів у члени Політбюра звужує, і без того вузьке, брежнєвське коло большевицької диктатури імперії. Звуження володарського кола майже унеможливлює виникнення опозицій думання у володарському колі і розчищує шлях для перебрання влади кимсь з найближчих до хворого сучасного володаря.

Новий член Політбюра К. Черненко, ставши подвійним вождем (секретар і член Політбюро), сидів у Президії біля самого Генсека. Знавці кремлівської кухні в пляні підготовки до заміни володаря бачать і причину несподіваної загадкової раптової смерти наймолодшого члена Політбюра Ф. Купакова в липні ц. р., теж ,,подвійного вождя'', як і сам Брежнєв, Суслов, Кириченко і Устінов. На похоронах його не було Брежнєва, відсутні були і Суслов та Косиґін, що підсилило думку про усунення його з володарського шляху. Останні переміщення і усунення в ханаті, як і загадкова смерть в липні, вважають за ознаку того, що атмосфера у володарському колі, з наближенням неминучої заміни хворого генсека, згущається, а це утруднить перебрання влади. При відсутности усталених законних норм для леґальної передачі влади щоразу при заміні володаря виникає боротьба за владування в імперському ханаті Політбюро. На мій погляд цим разом боротьби на імперському шпилі не оминути й тоді, коли б владування захопив хтось із стрюхлявілих догматиків-дідів.

На сесії вислухано і піднесенням рук узаконено бюджет і господарсько-економічний плян розвитку народного господарства на четвертий рік десятої п'ятирічки, їх перед сесією обговорено і схвалено на пленумі ЦК КПСС. Невеселою була оцінка трьохрічних осягів у виступі Брежнєва на пленумі. За існуючим там шаблоном, він почав з вихвалень успіхів і досягнень. А після того, згадавши, мов би побічно, що в цьому році ,,як знають учасники пленуму битва за врожай виграна'', зібрано 235 мільйонів тон, почав вказувати на труднощі, економічні занедбання і недоліки. Хоч зібрано за статистикою після всіх маніпуляцій, рекордовий урожай, але зернова проблема залишається головною в сільському господарстві і закуп збіжжя за кордоном не зменшено.

На пленумі стверджено, що ,,попит на продовольчі товари, особливо на м'ясо не задовольняється''. Удержавлене соціялістичне господарство й після останнього брежнєвського пе реформування не спроможне досі задовольнити потреб населення м'ясом і молочними продуктами. Не помогли тисячі агропромислових комплексів, організованих за настирливими вимогами Самого, об'єднуючи в них укрупнені і спеціялізовані господарства. Спеціялізуючись за вказівками ЦК КПСС, при наполегливості Брежнєва, багато господарств при об'єднанні в агропромислові комплекси, ліквідували молочарські і свинарські фарми, що утруднило, і без того скрутне постачання населення м'ясом і молочними продуктами. Побачивши такі наслідки свого чергового реформаторства, Брежнєв заявив перед пленумом: ,,Ледве чи то вірно''. Кількість спеціялізованих господарств збільшується, а з м'ясом і молоком не легшає, а стає трудніше.

[Продовження буде]

Софія Наумович

З ПАРИЗЬКИХ ПОДІЙ

Зимовий сезон українського Парижу розпочався досить пожвавлено. Відбулися, як і годиться перед виїздом делегатів на СКВУ, збори УАТ-ва на яких громадянство висловлювалося з острахом, щоб Третій Конгрес не був подібний до другого, коли то тільки завдяки церковним Достойникам удалося запобігти анархії нашого громадського життя.

Та куди відрадніші були наші імпрези з різних ділянок української культури. Це був, у першу чергу Концерт, влаштований Союзом Українок для двоє наших співаків: Іванки Миґаль з Метрополітен у Ню Йорку і Олега Нижанківського з Опери в Женеві. Обидвоє співаків виявили неабияку клясу, хоч і різнилися: темпераментом у сопрано Миґаль, і клясичністю вислову в Нижанківського. За оцінкою д-ра А. Вирсти,* співачка виконала ,,дуже музикально'', ,,Пісню'' Чупринки-Гнатишина, та ,,дуже ніжно'' ,,Ангел ночі'' — арію з ,,Запорожця''. Так же само ,,з типічною жіночою ніжністю'' проспівала ,,Тихесенький вечір'' Самійленка-Стеценка. Дві гумористичні пісні ,,На вулиці скрипка грає'' й ,,Утоптала стежечку'' — співачка виконала в естрадному стилі, вказуючи на можливості пристосування наших пісень до сучасних вимог легкого жанру. Щождо О. Нижанківського, то як далі пише проф. Вирста, ,,Наш героїчний тенор має вроджену музикальність і не дивно, що зробив на слухачів помітне враження чудовим виконанням ,,Засумуй трембіто'' та ,,Чуєш брате мій'' в обробці свекрухи співака, Стефанії Туркевич, у модерній, ,,атональній системі'', яка так ,,гармонійно підходить до цієї пісні''. Виконана в ній перший раз у Франції. У другій частині наш співак, знову вперше, виконав ,,Жита'' композиції свого батька, Нестора Нижанківського, з доволі складним ритмом, зокрема для акомпаньяторки, Інґрід Мюлер, якій важко було вив'язатися зі свого завдання. На жаль, наш співак не почастував нас ніодною арією, але зробила це Іванка Миґаль, яка зачарувала слухачів арією Зібеля з ,,Фавста'' Гуно, та на ,,біс'' арією з оперети ,,Ля перішоль'' Офенбаха. Публіка, на диво, нарікала, що концерт ,,надто короткий'', бо рада була б слухати ще і ще... Отже це слід записати у користь виконавцям, але теж і Союзові Українок, що почастували нас, зголоднілих української пісні, прекрасним концертом.

Через тиждень відбулося у Першій Українській Друкарні Франції ,,підливання'' нової книжки Ізраїля Кляйнера ,,Національні проблеми останньої імперії'' — сам заголовок якої зразу вияснює про що мова. До гостей — українців і французів, серед яких ми замітили Алєна Безансона, автора чудової передмови до попередніх видань ПУДФ, промовив, французькою мовою, дир. Любомир Гузар, заявляючи, що ця книжка приязного, до змагань України, жидівського автора, появиться теж французькою й англійською мовами. І. Кляйнер промовив з черги українською мовою, виправдуючися, що не знає французької. Він скромно заявив, що в цій книжці немає нічого нового, одначе він зібрав з різних самвидавів усі вислови, що відносяться до національного питання в СССР, та проаналізував уперше московську політичну думку всіх ,,дисидентів'', від правих до лівих, і це, здається вперше. Автор буде вдячний за знайдені в книжці помилки й вислані йому зауваги. У пізнішій розмові, заявив, що покидає працю у ,,Радіо Свобода'', та виїжджає до Ізраїлю.

Присутній на вечорі Любослав Гуцалюк із ЗСА пояснив, що прибув на запрошення ,,Бібліотек насіональ'', яка влаштувала виставку естампів, кабінет графіки якої, має найбільшу в світі збірку гравюр. Виставка ,,Графіка сьогодні 73-78'' згромадила 2 тисячі визначних графіків, між ними й українця Любослава Гуцалюка. Він виставляє там чотири двокольорові дереворізи на тему паризьких краєвидів і закутків. (Деякі з них уже не існують і тимбільша їхня цінність). У розкішно виданому каталозі зазначено, що Л. Гуцалюк ,,американський маляр'' народжений у Львові в Україні.'' Ця виставка тривала в залях репрезентативної Національної Бібліотеки, (вул. кард. Рішеліє) до кінця 1978 р., а потому об'їде музеї найбільших европейських міст. Цей новий успіх нашого маляра, як теж нову книжку І. Кляйнера, запили всі присутні традиційним ,,шампаном''.

Останній з українських успіхів у Парижі — це виставка картин Андрія Сологуба у залях Міської ради (першої дільниці) Парижу, разом з двома французькими малярами. Ми подивляли його чудові, стоновані, ,,пастелеві'' акварелі як краєвиди з Венеції, Португалії, Франції (Сен-Мальо) й Парижу зокрема ж ,,Нового мосту'' (понт-неф) — найстаршого з усіх!, — як теж ,,Конєржері'' (сторожівки), славної з Французької революції, чи зовсім модерної ,,Будови Монпарнаського двірця''. Великим контрастом були його олії — в українських теплих, ,,вишивкових'', кольорах — ,,Мертва природа,'' ,,Куток ательє'', та зокрема ,,Хрест'' й ,,Іконостас'' (які, до речі, зразу на відкритті, закупили міські радні!). Зовсім об'єктивно, без українського шовінізму, довелося ствердити нашим відвідувачам, зокрема п-тву Кошелівцям, (які матимуть незабаром доповідь у Парижі), що картини Сологуба, корисно відрізняються від двох його французьких товаришів, з яких один клав наголос на надто яскраві кольори, а другá хизувалася краєвидами з Норвегії, чи Корсики, мало дбаючи про їхнє поглиблення, чи одуховлення, саме вдалося нашому Маестрові.

* ,,Українське Слово'', Париж 26.11.1978.

Леся Лисак-Тивонюк

ЧЕМПІОН

Нове місце праці — крамниця з жіночим і дитячим одягом. І нові — та тільки для мене — покупці, бо продавчині, яких тут застала, їх здебільша знають.

Покупцями у цій крамниці рідко є чоловіки, та бувають вийнятки. Мене не здивувало, коли одного ранку перед прилавком запинився старий, худощавий чоловік. Увічі кидалася радше його особлива занедбаність. Починаючи від засмальцьованої кашкетини, неголеного обличчя, страшенно вируділої і витертої блюзи, що була колись гранатового кольоку, кінчаючи знищеними, здоптаними черевиками. Та навіть у цьому не було нічого дивного. Мою увагу прикував погляд його очей — колись синіх, — тепер вибляклих, як і стара блюза, старечих, сумних, втомлених очей. Проглядало з них ніби розчарування, ніби апатія. Видавалося, що ці очі не бачуть довкілля, що вони задивилися у щось, що вже не існує, а чого ніяк не хочуть визбутися. При тому було у них наче німе прохання: ,,Обдаруйте мене крихіткою уваги''...

Спитала, чим можу йому допомогти. Трохи невиразно, наче б слова приходили йому з трудом, відповів: ,,Хочу купити для моєї внучки модні панчохи. Не знаю, які вибрати''.

Порадила і подаючи йому покупку, мої очі знов зупинилися з його поглядом. Відтак замітила на вируділій блюзі так само вибляклу емблему. Це була відзнака Олімпійських ігрищ. Лаврові листки, олімпійський вогонь... Схопив мій погляд і промовив: ,,Я був світовим чемпіоном у боксі. Легкої ваги''.

З трудом приховала здивування. Цей злиденний, схожий з вигляду на прошака чоловік, — колишній першун світу? Писали про нього всі газети, його прізвище було відоме любителям боксу. Мав славу, може теж і гроші. Та головне для нього — свідомість перемоги, свідомість того, він не ,,сіра людина'', що його знають... знають, як першуна.

Водночас мигнула друга думка: а що, коли старенький, злиденний чоловік тільки хоче похвалитися тим, чого ніколи не було? Бувають же й такі випадки. Бувають, як якась втеча від убогої дійсности, від почуття мізерности злиденного існування. Просто, щоб у людей видатися кимось, хто був ,,важливий''.

Немов відчув мої сумніви, бо сказав: ,,Маю в хаті трофеї, маю різні письма з тих часів, вирізки з газет. Колись принесу і покажу вам''.

— Добре — відповіла — радо погляну. Та розкажіть щось більше про себе.

Вогник, що світився ув очах, ще трохи яснів, та слова попливли мляво, неохоче. ,,Під час одного мачу я зазнав сильного удару. Мене завезли до лікарні, виявилося, що це було потрясення мозку. Я вже більше не вернувся на ,,рінг''. І з того часу в мене попсувалася пам'ять. От, тепер розмовляю з вами, хочу сказати якесь слово, і забуваю його''. Відтак, наче засоромившися своєї слабости, швиденько докинув: ,,Але я ще й досі є у добрій фізичній формі! Щоденно вправляю. А в бігу можу здистансувати неодного молодика''.

Вогник у його очах погас. Обличчя стало знов сіре, без виразу. Взяв покупку, і не прощаючись, відійшов. Та мені ввесь час не сходив із думки. Під час полуденку спитала продавчинь, які тут працювали довгі роки: ,,Чи ви знаєте того старого чоловіка, який був вранці?''

— Того помиленого? — засміялися дві жінки. Мені стало прикро. Сміх вразив мене як насмішка над людським горем. Та мої співбесідниці зовсім не здавали собі з цього справи. Одна з них сказала: ,,Так, ми його добре знаємо. Він часто приходить до крамниці, купуючи якісь дрібнички для внучки. До речі, його жінка й одружений син живуть в іншому місті, а він мешкає тут сам. Здається працював у сталеварні, тепер уже на емеритурі.

— Чи це правда, що він був колись чемпіоном світу у боксі легкої ваги? — спитала я.

— О, так, ще десь у 1932 році — засміялися знову. — Був, був, показував нам свої трофеї та відзначення на письмі.

Видно, що ця тема їх не цікавила, бо зразу перейшли на якусь буденну справу з власного малого світу... А мені далі не сходив з гадки старий чоловік, що був колись ,,кимось''. Все стояла перед очима вируділа, витерта блюза з ледве розпізнальною емблемою лаврових листків і, Олімпійського вогню. І вицвілі очі з виразом безнадії, очі, в яких тільки на хвилину заяснів наче відблеск колишнього тріюмфу.

Мигнуло: так минає слава цього світу. Водночас з'явилася свідомість, що доки існуватиме людський рід, доти люди будуть змагатись за трофеї першенства, за славу, за популярність, за те, щоб бути відомими, щоб відчути п'янкість осягів, бо така вже людська вдача.

Ярослав Климовський

НАЧЕБТО ЖИВИМ УВИЖАЄТЬСЯ МЕНІ МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

(З приводу появи його посмертної збірки ,,Диво в решеті''; згадка про нього, як майстра слова, актора й людину).

[1]

Почну одначе з його сценічної діяльності, до речі з цього він і починав. Рік 1946, рання осінь. Шукаю імпрези для виступу в таборі ,,СС-Касерне'' в Мюнхені; якраз Театр цього табору (під кер. О. Урбанського) був в об'їзді. Іду до поблизького табору Шлєсгайм, у якому є Хор Городовенка і місцевий Драматичний Театр (тобто Український Таборовий Театр у Шлєсгаймі. Вибираю театр, бо він може виступити декілька разів, ще й тому, що в репертуарі цього театру переважають народні п'єси, які запевняють ,,касу''.

І саме в цьому театрі я вперше зустрівся із молоденьким тоді Миколою Понеділком. Був талановитим актором і, якщо може не дуже тоді досвідчений, мав дар відчуття, як себе повести в складній сценічній ситуації, бо режисер цього театру — ніде правди діти — не мав змоги кожну п'єсу докладно опрацювати на протязі менш-більш трьох тижнів. На долю Миколи припало грати перші ролі. Треба було подивляти, як він зразково співдіяв із партнерами. Не мав проблем ні з монологом, ні з діялогом, дикція й його артикуляція слова була на професійному рівні. У комічних ролях не вдавався до дешевих сценічних ефектів, тобто до т.зв. шаржування. Мав дуже тонкий смак, тому ніколи не був у конфлікті зі сценічною естетикою — не зловживав ні рухом, ні жестом. Був актором творчим, тобто мав багато своєї інвенції і сценічної вигадливости. Мав великий успіх у публіки.

На протязі декількох днів симпатяга-Микола вспів багато розповісти мені про себе, про своє життя-буття і своїх рідних, які силою обставин залишилися на рідній землі.

Між іншим, він висловив свою втіху, що живучи поблизу Мюнхену може досхочу відвідувати німецькі театри. Про такі часті, а то й зачасті Миколині відвідини одного німецького драматичного театру в Мюнхені, хочу розповісти. У цьому театрі саме йшла ,,Антігона'' Ануї. На цьому спектаклі, не переборщивши, був Микола принаймні з двадцять разів і далі ще ходив день-у-день аж звернув на себе увагу акторів, мистецького керівництва й адміністрації театру. Уявіть собі: приходить якийсь глядач ,,ікс'' разів на один і цей сам спектакль сідає на одне і це саме місце (у другому ряді посередині) дуже уважливо вп'яливши очі не лише на кожен персонаж, але на кожний сценічний нюанс. Чи не зверне на себе уваги? І коли ці кожноразові відвідини театру впровадили адміністрацію не те, що в подив, але й у підозріння, одного вечора, зараз же після вистави підходить до Миколи елеґантний мужчина, прохаючи його зайти в канцелярію адміністрації театру. Збентежений Микола наскільки вмів розговоритись, признався, що ходить на кожну виставу ,,Антігони'' тільки тому, що хоче цю п'єсу зглибити до цієї міри, щоб міг її відтворити на українській сцені. Присутній на цьому допиті директор театру сказав: ,,Зайво ви трудились, пане! Я дуже радо подарую вам один примірник ,,Антігони'' й бажаю вам успіху в перекладі на вашу матірну мову''.

Безмежно врадуваний Микола не знав, як дякувати за цю прислугу і наче на крилах полетів домів. Підшукавши скритку на дорогоцінний скарб, заховав його, а на другий день кинувся у пошуки за німецькими словниками. Роздобувши, ними обклався, зробивши знаменитий переклад, що його згодом запропонував режисерові Володимирові Блавацькому. Очевидно керівник Ансамблю Українських Акторів у Реґенсбурзі, Володимир Блавацький радо прийняв перекладену Миколою ,,Антігону'', виправивши декілька місць, у яких ідіоми замінив українськими еквівалентами.

Осінню 1947 року Ансамбль В. Блавацького ставить ,,Антігону'' в Мюнхені. На спектакль запрошено акторів німецького театру, директор якого подарував Миколі примірник ,,Антігони'' для перекладу. ,,Антігона'' у виконанні українських акторів, згідно опінії німецького театру була мистецьким тріюмфом, а радість перекладача з цього приводу неописана.

Перед виїздом до ЗСА ми зустрічались з Миколою ще декілька разів і тоді він читав мені свої перші нариси й оповідання, які заповідали йому певний шлях у літературу. У ЗСА ми зустрічалися вже частіше, а коли Микола почав виступати зі своїми монологами, наші зустрічі були дуже часті; нагодою до них була його участь в імпрезах, які я організував, або коли він виступав з Язичинською (моєю дружиною). Виступи — мушу сказати — дуже його втомлювали можливо тому, що він переплітаючи свої гумористично-сатиричні монологи лірично-сантиментальними вставками, переходив із одного настрою в інший, тобто екстремні переходи, в які вкладав цілу свою душу, ціле своє єство не виходили йому на здоров'я. До речі всі т.зв. актори нутра (а Микола таким був) мали до діла з надвразливістю. За дружні ,,сам-на-сам поради'' по відношенні до чисто-технічної сторінки виконання, був дуже вдячний.

Микола, як у цілісних сценічних текстах, як персонаж, мав цілковиту контролю над собою, так у своїх монологах, підбадьорений спонтанними оплесками, інколи її тратив, чого очевидно (за відсутністю професійного театру, в якому є нагоди для публіки виробити собі справжній естетичний смак) авдиторія не помічала. Роблю це для повного об'єктивного образу знаменитого монологіста, бо виключно ентузіястичні, похвальні пеани справжній образ-характеристику притьмарюють. Також між ним, як виконавцем, учасником в імпрезі, а мною, як організатором концертово-театральних й естрадних імпрез щодо гонорару завжди було повне порозуміння; до речі його гонорар був звичайно найвищим. Не без цього, що не було такого випадку, щоб Микола не запитав: ,,Ну, а ти, голубе, як нині...?''. Словом Микола був зразковим колеґою в праці, дружньо відносився до всіх колеґ, усіх любив і всі його любили.

Не раз бувало ми мали з ним багато радости і втіхи. Одного разу приїжджає наш Микола до Вайлдвуду, щоб гостинно виступити в Літньому Театрі, як гуморист-сатирик. Звичайно, заночував у нашому апартаменті, в якому з дружиною ми мешкали враз із Шашаровськими. На другий день після сніданку зник Микола, як то кажуть, ,,мов камфора''. Заметушились наші жінки, де дівся ,,Перелесник'', як його назвала моя дружина. Шашаровський і я спершу шукаємо його — саме собою — в околиці нашого пансіону, а коли його не найшли, поспішили шукати його над морем. Безуспішно витративши годину часу, вкінці ми довідалися, що Микола прибіг над море і бігцем, ще й підскакуючи, шубовснув у воду, скупався, поплив і там же зустрівши знайомих нюйоркчан, поїхав з ними до Ню Йорку. Нашим жінкам стало маркотно, що ,,Перелесник'' від'їхав без ,,до побачення'' (читай поцілунків, чей була якась причина, що його прозвано ,,Перелесником''), а найважливіше, що не взяв із собою ,,кер пакета'', що вони приготовили для нього на дорогу.

Подібне могло і частіше трапитись; я певен, що йому всі вибачали і крізь пальці дивились на його невинну диваковатість. Не без цього, що брали це на карб його старопарубоцтва.

Не можна також забути, яким він був у товаристві; можу сказати, що його розповіді були більш навіяні щирим козацьким гумором, ніж його монологи. Не забуду однієї такої зустрічі з нагоди його 50-річчя в Асторії (до речі цей ювілей з ,,дарами любови'' добрі люди влаштовували йому декілька разів). Після ювілейного спектаклю влаштовано прийняття, на якому ювілят розповідав різні свої пригоди. Присутні гості на прийнятті, на чолі з проф. І. Вовчуком, заходилися із сміху. У моєму житті я знав двох, що — я сказав би — так майстерно вміли розповідати. Перший — Микола Бенцаль, другий — Микола Понеділок.

* * *

Мотто: ,,Я не жив ці літа за глухою, важкою стіною, Буду те говорить, що у серці записано мною'' А. Малишко. Це очевидно стосується Миколи Понеділка.

[Продовження буде]

ПРОТОКОЛ

29-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в місті Піттсбурґу, Пеннсильвенія в готелі The Pittsburgh Hilton, Gateway Center

починаючи від 22-го травня до 27-го травня, включно — 1978 р.

8. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження з попереднього числа)

(12)

Таблиця ч. 4

Приєднування нових членів в ЗСА, Канаді та в ЗСА і Канаді разом в 1974-1977 роках.

ЗСА

Рік	квота	приєднано	%
1974	5,000	3,364	67
1975	4,060	2,794	69
1976	4,060	2,774	68
1977	4,320	3,310	77
1974-1977	17,440	12,242	70

КАНАДА

Рік	квота	приєднано	%
1974	1,000	641	64
1975	650	317	49
1976	650	297	46
1977	680	433	64
1974-1977	2,980	1,688	57

ЗСА і КАНАДА

Рік	квота	приєднано	%
1974	6,000	4,005	67
1975	4,710	3,111	66
1976	4,710	3,071	65
1977	5,000	3,743	75
1974-1977	20,420	13,930	68

Таблиця ч. 5

Кількість Відділів, які в 1974-1977 роках не приєднали ані одного члена.

Рік	Відділи
1974	84
1975	105
1976	104
1977	103

Примітка: В 1977 році 34 Відділи мали членство від 41 до 154 членів, тобто це були Відділи з поважним членством.

Таблиця ч. 6

Прелімінована та дійсні організаційні видатки в 1974-1977

Рік	прелімінована	видано
1974	$425,000.00	$421,823.02
1975	428,000.00	378,392.08
1976	428,000.00	375,571.54
1977	488,000.00	433,849.77
Разом:	$1,769,000.00	$1,609,636.41

А в тому дійсні видатки були на:

Рік	звороти коштів секретарям	винагороди відд. орг.	винагороди обл. орг.	кошти подорожі обл. орг.
1974	$257,355.61	$83,353.31	$29,744.62	$17,021.09
1975	278,882.92	49,354.52	16,718.94	10,882.52
1976	275,635.74	55,374.26	8,540.00	6,542.39
1977	282,176.90	76,579.11	13,488.20	21,733.40
Разом:	$1,094,055.17	$264,661.20	$68,491.76	$56,179.40

II. СТАТИСТИЧНІ ДАНІ ПРО ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ В 1977 РОЦІ

Таблиця ч. 7

Приєднання нових членів в ЗСА та Канаді.

1977 рік Країна	квота	приєднано нових чл.	відсоток виконання
ЗСА	4,320	3,310	77
Канада	680	433	64
ЗСА і Канада	5,000	3,743	75

Таблиця ч. 8

10 Округ УНСоюзу за найвищим відсотковим виконанням пляну.

Ч/п. Округа	Відділи в Окрузі	квота	придбано нових чл.	відсоток виконання
1. Канада-Захід	18	110	152	138
2. Вілкис Берри	9	30	36	120
3. Шамокін	20	140	155	111
4. Клівленд	21	325	350	108
5. Бостон	6	60	65	108
6. Філядельфія	39	500	459	92
7. Піттсбурґ	18	190	175	92
8. Сиракюзи-Ютика	13	150	135	90
9. Аллентавн	11	110	93	84
10. Джерзі Сиаті	11	160	135	84
Разом:	166	1,775	1,755	99

Таблиця ч. 9

10 Округ УНСоюзу за кількістю приєднаних членів.

Ч/п. Округа	Відділи в Окрузі	квота	придбано нових чл.	відсоток виконання
1. Філядельфія	39	500	459	92
2. Чікаґо	34	540	427	79
3. Клівленд	21	325	350	108
4. Ню Йорк	35	450	348	77
5. Детройт	20	305	176	58
6. Піттсбурґ	18	190	175	92
7. Шамокін	11	140	155	111
8. Канада-Захід	18	110	152	138
9. Сиракюзи-Ютика	13	150	135	90
10. Джерзі Сиаті	11	160	135	84
Разом:	220	2,870	2,512	88

або: 67% від суми 3,743 новоприєднаних членів в 1977 р.

Таблиця ч. 10

Приєднані нові члени в 1977 році за стейтами (ЗСА) та за кількістю членів.

Ч./п. стейт	Відділи	квота	приєднано	відсоток
1. Пенсильвенія	106	1,000	939	94
2. Ню Йорк	74	945	649	69
3. Іллінойс	34	540	427	79
4. Огайо	30	380	394	104
5. Ню Джерзі	52	585	393	87
6. Мічіґен	20	305	176	58
7. Коннектикат	19	180	101	56
Разом:	335	3,935	3,079	78

або: 71% від повної квоти ЗСА — 4,320.

Таблиця ч. 11

24 найкращі Відділи УНСоюзу в 1977 році.

Ч./п.	число Відділу	місцевість	приєднано нових чл.
1.	51	Чікаґо, Ілл.	123
2.	153	Філядельфія, Па.	76
3.	346	Клівленд, Огайо	62
4.	445	Вінніпеґ, Ман.	59
5.	121	Ром, Н.Й.	57
6.	163	Філядельфія, Па.	55
7.	78	Майнерсвілл, Па.	53
8.	106	Чікаґо, Ілл.	53
9.	94	Гемтремк, Міч.	43
10.	47	Ветлегем, Па.	42
11.	164	Вервик, Па.	42
12.	240	Клівленд, Огайо	42
13.	233	Лорейн, Огайо	41
14.	25	Джерзі Сиаті, Н.Дж.	38
15.	59	Бріджпорт, Конн.	36
16.	379	Чікаґо, Ілл.	34
17.	430	Філядельфія, Па.	34
18.	161	Ембридж, Па.	32
19.	336	Клівленд, Огайо	32
20.	465	Ляшин, Квебек	32
21.	120	Аліквіппа, Па.	31
22.	291	Клівленд, Огайо	31
23.	70	Джерзі Сиаті, Н.Дж.	30
24.	88	Керґонксон, Н.Й.	30

Таблиця ч. 12

Найбільш заслужені союзовці у кампанії приєднування нових членів в 1977 р. (котрі приєднали 100, 50, 25, 10 членів або більше)

1 сотник	приєднав	119
6 п'ятдесятників	приєднали	368
34 двадцятьп'ятників	„	1,035
96 будівничих	„	1,285
	Разом:	2,807

Примітка: придбали 75% нових членів (3,743) в 1977 р.

Таблиця ч. 13

Обласні організатори:

1. Василь Оріховський:
 9 Округ, 125 Відділів, Округи дали 1,045 членів і виконали плян на 86%.
2. Богдан Дейчаківський:
 4 Округи, 83 Відділи, Округи дали 997 членів і виконали плян на 83%.

III. ЗАГАЛЬНІ СТАТИСТИЧНІ ДАНІ

Таблиця ч. 14

Кількість Відділів УНСоюзу в роках 1972-1977

1972	464 відділів
1973	457 „
1974	450 „
1975	456 „
1976	455 „
1977	457 „

Таблиця ч. 15

Відділи УНСоюзу в стейтах ЗСА за кількістю:

1. Пенсильвенія	107 відділів
2. Ню Йорк	73 „
3. Ню Джерзі	59 „
4. Огайо	32 „
5. Іллінойс	31 „
Разом	302 відділів

В ЗСА — всіх відділів 390, тобто 77%.

Таблиця ч. 16

Відділи УНСоюзу в провінціях КАНАДИ за кількістю:

1. Онтаріо	40 відділів
2. Квебек	8 „
3. Саскачеван	8 „
4. Альберта	5 „
5. Манітоба	3 „
6. Брітіш Колюмбія	2 „
7. Нова Скотія	1 „
Разом:	67 відділів

Таблиця ч. 17

Секретарі УНСоюзу за своїм віком:

1) до 40 років	43 секретарів
2) 41 до 50 років	157 „
3) 51 до 65 років	156 „
4) понад 65 років	101 „
Разом:	457 секретарів

IV. ПРАЦЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ УНС

Організаційний Відділ УНСоюзу це типовий, оперативний Відділ. Праця в цьому Відділі розподіляється в основному на два сектори. Один сектор, це праця в терені: праця обласних організаторів, постійних організаторів, секретарів Відділів та організаторів відділових.

Постійна, систематична праця в цілі приєднування нових членів та кампанії організовані час від часу вимагають точного унапрямлення, додаткових вказівок, професійної допомоги. Кожного року йде в терені змагання за виконання пляну, тобто за приєднання нових членів, передбачених квотою. Це змагання важке. Тут не дописують секретарі, там політичні чи інші пересварки не дають розгорнутись кампанії, знову тут демагогічні критики руйнують престиж самої установи, а не престиж такого чи іншого „Уряду установи". Конкуренція приватних забезпеченевих підприємств зростає з року на рік.

Успіх нашої праці, наших кампаній у головній мірі залежатиме від того, які кадри ми кинемо на цей сектор і які пляни приготуємо для поборення усіх труднощів в терені.

Другий сектор праці Організаційного Відділу УНС — це праця бюра, або праця допоміжна, яка посередньо служить справі поліпшення праці в терені.

До основної бюрової праці належить виготовлення місячних звідомлень та виготовлення і висилка кореспонденції до обласних організаторів, до окружних комітетів (30 Округ) УНСоюзу, до членів Головного уряду, до постійних відділових організаторів та до секретарів Відділів. Звичайно, що до цього треба додати ще виготовлення обіжників, повідомлень закликів, інструкцій та письмових відповідей на запити у організаційних справах. Кожного місяця приготовляється і віддається до друку місячні звідомлення із статистичними даними про ціломісячну працю та здобутки організаційного відділу УНСоюзу. Крім цього Організаційний Відділ провадить та виконує теж і допоміжну працю, яка посередньо служить поліпшенню праці в терені, тобто справі приєднування нових членів. Тут треба в першу чергу зарахувати вишкільні курси, конференції та організаційні збори округ.

Центральний курс для секретарів відбувся в червні 1977 року на Союзівці при участі 28 осіб, кошт якого виніс 5,475.50 дол.

Секретарсько-Організаційні курси відбулись в жовтні в Лігайтоні для Філядельфії, Аллентавну, Шамокіну, та Вілкіс Берри, та в Піттсбурґу в листопаді для Піттсбуржчанів.

Крім цього кількагодинні курси відбулись у: Боффало, Рочестер, Бостон, Вунсакет, Трой, Нюарк, Ню Йорк та Джерзі Ситі.

Була теж організована конференція голів окружних комітетів коштом 1,908 дол. Оголошення УНСоюзу в різних пресових органах в ЗСА та Канаді на суму 7,694.45 долярів та в українських радіопрограмах (на суму 7,822.07 дол. приготовляв теж Організаційний Відділ.

Випускникам-першунам шкіл українознавства виплачено під час закінчення шкільного року винагороди в сумі 2,400 долярів.

Прохань на стипендії для студентів напливає кожного року більше число. В 1977 році таких прохань було 194, а стипендій розділено понад 18,000 дол. На день 21 березня ц.р. вплинуло таких прохань — 31.

В засягу діяльности Організаційного Відділу був також друк стінного календаря, інформативних брошурок про роди забезпечень в УНСоюзі як: ТР-65 та двомовна брошурка про винагороди за приєднаних нових членів для УНСоюзу та приготування матеріялів для друку „ТРИБУНИ УНСоюзу".

Різдвяна кампанія в 1976 році для приєднання в члени УНСоюзу молоді у віці від 6 тижнів до 15 року життя була непродуманою до кінця, дуже поспішно і спізнено організованою, та і дуже коштовною. Кампанія обіймала час від 1-го грудня по 31-го грудня 1976 року. Висилка листів в цій справі була закінченою щойно 16-го грудня 1976 року. Хто із дітей був забезпечений у грудні на суму 3,000 дол. (поліси: Р-20, Р-65, Е-65 та Т-16) той одержав безплатне забезпечення на других 3,000 дол. на 1977 рік. Кампанія дала 28 членів. З цих членів 8 членів залишились забезпеченими лише на 3,000 дол., а інші на 6,000 долярів. Кошти кампанії виносили (поштові оплати за 17,000 листів, додаткова праця, пакування, тощо — понад 1,500 дол., а оплачення 28 поліс на 3,000 дол. на 1977 рік — в пересічі 50 дол. на полісу, тобто других 1,500 дол. Отож кошт на 1 члена випадає на біля 110 дол.

Організаційний Відділ опрацьовує, а Головний Екзекутивний Комітет схвалює організаційний плян на початку кожного року. Такий плян схвалений на 1978 рік передбачає квоту 4,810 членів для ЗСА, та 690 членів для Канади.

Головний Екзекутивний Комітет теж схвалив плян: до 29-ої Конвенції придбати 3,000 нових членів. У перших трьох місяцях придбано лише: 669 членів, тобто 22%, а на два місяці: квітень і травень припадає придбати: 2,331 членів. В 1974 році за перші три місяці придбано: 1,128 членів, а до 28-ої Конвенції за 5 місяців придбано: 2,299 членів.

V. ПІДСУМКИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ВІДДІЛУ

Український Народний Союз мав в 1943 р. — 43,060 членів, а в 1977 році загальний стан членів УНСоюзу виносив — 87,655, тобто УНСоюз на протязі 35 років більше чим подвоїв число своїх членів. Треба відмітити, що УНС занотував найвище число свого членства в 1970 році, коли загальний стан членів виносив 89,209 членів.

Це і свідчить про наполегливу працю УНСоюзу, зокрема в 50-их та 60-х роках, для згуртування якнайбільшого числа членів української спільноти в рядах УНС, найповажнішої, найстаршої і найбільшої, української братської установи.

В роках 1946-1949 цей приріст виносив: 10,289 членів, в 1950-1953 цей приріст є найбільший: 14,618, в 1954-1957 та 1958-1961 приріст виносив пересічно 5 і пів тисячі. В 1962-1965 приріст дещо впав: 4,618, в 1966-1969 виносив 3,048, в 1970-1973 нотуємо приріст — 12 членів, а в 1974-1977 реєструємо за 4 роки втрату 1,464 членів! Згідно із таблицею ч. 1 та ч. 2 між конвенцією 27-мою і 28-мою УНСоюз мав тільки два дефіцитові роки: 1971 р. (—) 853 членів та 1972 р. (—) 153 члени. Але між конвенцією 28-мою і 29-тою уже кожний рік є дефіцитовим, тобто приносив втрату в членах: 1974 (—) 50, 1975 (—) 957, 1976 (—) 383 і 1977 (—) 74 члени, що разом дало втрату за 4 роки (—) 1,464 членів. Ця втрата є для УНСоюзу дуже поважним сигналом тривоги і журби і від того, як ми цей сигнал зрозуміємо залежатиме дальший ріст, або початок занепаду УНСоюзу!

Таблиця ч. 3 показує нам постійний зріст пересічної суми забезпечення на новоприєднаного члена. В 1970 р. ця пересічна сума виносила — 1,850 дол., а в 1977 році ця сума зросла до 2,550 дол. Ця таблиця показує нам теж послідовний зріст загальної суми забезпечення всіх членів, яка в 1969 р. виносила: 127,577,000 дол., а в 1977 зросла до суми 163,445,000 дол.

Приєднування нових членів на терені ЗСА було більш успішним, виносило 70% пляну (за 4 роки: 1974-1977: 12,242 члени при квоті 17,440), чим це мало місце в Канаді, яка в цьому самому часі виконала плян тільки на 57% приєднуючи 1,688 членів при квоті: 2,980. Отож Канада, як потенційний резервуар членів УНСоюзу в часі поміж 1973 та 1977 роках аж ніяк себе не виправдав. На терені Канади не було ані одного обласного організатора, а керівник канадської канцелярії не був спроможний поза канцелярійною працею працювати теж в терені в ролі обласного організатора.

В УНС хронічно, кожного майже року, ¼ Відділів УНС не виказує жадної активности в кампанії приєднування нових членів. Це так мовити-б „мертві Відділи", ці Відділи на протязі повного року не дають!, не приєднують ані одного члена! Таких Відділів було (диви табл. ч. 5) в 1974 р. — 84, в 1975 р. — 105, в 1976 р. — 104, а в 1977 р. — 103. Рівнож є прикрим і те, що поміж цими Відділами, як в 1977 р., є теж і Відділи середньої величини: 34 Відділи із членством від 41 до 154 членів. Цю шкідливу і хронічну недугу УНСоюзу не вдається аж ніяк залікувати!

Організаційні видатки на протязі останніх 4-ох років винесли: 1,609,636.00 дол. (диви табл. ч. 6). В цьому періоді зроблено заощадження на 160,000 дол. в порівнанні до запрелімінованої суми на організаційні видатки. Очевидно, що в цих видатках оплати обласних організаторів виносили менше чим скромну суму, бо тільки — 68,491.76 дол., а кошти їхніх подорожей — 56,179.40 дол.

В 1977 році Організаційний Відділ зумів виконати плян тільки на 75%, тобто приєднати 3,743 нових членів при заплянованій кількости 5,000 нових членів, (диви таблиця ч. 7).

Тільки 5 Округ: Канада-Захід, Вілкіс Беррі, Шамокін, Клівленд та Бостон виконали свої пляни на 100%, або більше. Разом ці Округи приєднали — 758 членів, тобто 20% усіх приєднаних членів.

До найбільш продуктивних у приєднуванні нових членів належать такі Округи: Філядельфія (459), Чікаґо (427), Клівленд (350), та Ню Йорк (348). Ці Округи приєднали в 1977 році — 1,584 нових членів, тобто 42% придбаних членів. (Див. табл. ч.9), а знову — 10 Округ із 30-ти придбали 2,512 членів, тобто 67% всіх придбаних членів (3,743).

Рівнож стейт Пенсильвенія, де маємо 106 Відділів УНСоюзу, тобто на дрібку менше чим ¼ усіх Відділів УНСоюзу, дав членів в 1977 році 939 при пляні 1000 членів, що дало 94% виконання Пенсильвенського пляну, або 25% приєднаних членів УНСоюзом в цілому.

Слід відмітити те, що наші заслужені Союзовці: Сотники, П'ятдесятники, Двадцятьп'ятники та Десятники (Будівничі УНСоюзу), придбали в 1977 р. — 2087 нових членів, тобто 75% усіх новопридбаних членів і цим самим вони знову вмурували міцну цеглину у велику будівлю Українського Народного Союзу.

У 1974 році в УНСоюзі працювали тільки 2 обласні організатори: 1 у ЗСА, а 1 у Канаді, в 1975 та 1976 працював уже 1 обласний організатор в ЗСА, а в Канаді не було зовсім обласного організатора. В 1977 р. працювало 2 обласні організатори в ЗСА, а Канада далі не мала організатора.

В 1977 р. 2 обласні організатори опікувались в ЗСА 13 Округами, та 208 Відділами. 17 Округ та 249 Відділів залишено на призволяще долі. Цими Відділами ніхто не опікувався.

Звичайно, що найкраще, найвигідніше та найдешевше калькулюється організувати нових членів секретарями та організаторами Відділів. Треба б добитися лише одного, щоби кожен Відділ подбав про те, щоби виповнити свою квоту. Одначе роки 1974-1977 показали, що такі надії себе не оправдали. Кожен рік в цьому міжконвенційному періоді приносив втрату в членах, а втрата за 4 роки венесла поважне число: (—) 1,464 членів.

УНСоюз мусить припинити за всяку ціну ці втрати з року на рік і добитися приросту в членах. Коли ми цього не зуміємо зробити, то нам прийдеться тільки розбазарювати чи бути ліквідаторами тих дібр і того членства, які зуміли придбати у важкій і жертвенній праці наші попередники.

До надрукованого звіту з перевірки Організаційного Відділу головний контролер д-р Іван Скальчук додає:

У багатогранній діяльності УНСоюзу у минулих чотирьох роках було багато осягів і багато позитивів. Це відмічено у звітах головного Екзекутивного Комітету й членів Головного Уряду. Було теж багато труднощів, непорозумінь і конфліктів, які спричинили спізнення, застій, а то й занепад діяльности поодиноких департаментів Союзу. Ці трудноші були в основному в трьох ділянках: в організаційному Відділі, в Корпорації Дому УНСоюзу й у Видавництві „Свобода".

В Організаційному Відділі йшло змагання між двома концепціями. Головний Екзекутивний Комітет заступав погляд, що правильним і найдешевшим способом організування членів є приєднування нових членів секретарями або членами Управ поодиноких Відділів і цей спосіб послідовно переводив в життя.

Другу концепцію обороняла Організаційна комісія, яка діяла лише в часі річних нарад Головного Уряду, а це, щоб прийняти до праці обласних і постійних організаторів та асистента Головного Організатора, бо спроба успішної організаційної праці лише при допомозі самих відділів була неуспішна й ми втратили членів. В 1974 р. втратили 50 членів, в 1975 р. — 957, в 1976 р. — 383, а в

1977 р. — 74. Разом в тому часі втрата виносила 1.464 члени.

Ці втрати можуть хронічно продовжуватися і вони є загрозою для росту УНСоюзу. Тому Організаційна комісія рекомендувала, а Головний Уряд прийняв резолюцію в роках 1975-1977, щоб збільшити кадри обласних організаторів. На жаль, цього не виконано. Очевидно, що добрих організаторів не знайдемо, коли будемо пропонувати їм 7 чи 8 тисяч річної платні.

Поміж Контрольною Комісією і Дирекцією корпорації Дому УНСоюзу були поважні розходження в поглядах щодо фінансової політики й способу звітування про відсотки та вложені фонди. Зокрема іншу висоту залеглих відсотків від корпорації для УНСоюзу подає реєстрований книговод, а іншу суму Іван Винник, член Контрольної Комісії. Та не йдеться про висоту відсотків, але про те, що покликана спеціяльна комісія для тих справ ще в 1975 р. рекомендувала, а Головний Уряд ухвалив резолюцію, щоб заключити умову, яка регулювала б сплату залеглих і біжучих відсотків, але того не виконано.

28-ма Конвенція у видавничих справах прийняла ряд ухвал:

1. Видавництво і друкарню перенести до нового приміщення;
2. Від 1975 р. видавати щоденник ,,Свобода'' на 8 сторінках;
3. Від 1975 р. видавати ,,Український тижневик'' на 16 сторінках;
4. Друкувати ,,Веселку'' в двох мовах;
5. Використати вповні друкарське устаткування;
6. У щоденнику ,,Свобода'' мають бути окремі сторінки на культурні, мистецькі, професійні, молодечі теми тощо;
7. Виготовити видавничий плян;
8. Зорганізувати при Видавництві архів і бібліотеку.

На жаль, цих постанов, з виїмком збільшення сторінок ,,Українського тижневика' (,,Юкрейнієн Віклі") не було виконано. У звітовому часі УНСоюз не видав друком ніяких поважних праць в українській чи англійській мовах. Крім того, редакційний склад не був доповнений новими редакторами, а друкарня не була вповні використана. До того долучилися непорозуміння між головним предсідником а головним редактором, що розрослися у гострий конфлікт. Звіт головного редактора на річних нарадах 1977 р. — який не був друкований у ,,Свободі" — на жаль, із-за нельояльности деяких членів Головного Уряду чи декого із почесних, дістався на сторінки іншої преси, яка довгі роки вела деструктивну критику проти УНСоюзу. Цей конфлікт і намагання головного предсідника завісити в урядуванні головного редактора не принесли УНСоюзові ані слави, ані чести, ані користи, ані добра. 29-та Конвенція повинна прийняти ряд постанов, щоб внутрішні конфлікти в установі не продовжувалися роками. Повинна бути точно окреслена відповідальність кожного головного урядовця і члена Екзекутивного Комітету за невиконання резолюцій. Права і компетенції Контр. Комісії повинні бути поширені. 29-та Конвенція повинна вибрати на найвищі пости таких людей, які поведуть УНСоюз у світле майбуйтє сторічч".

Звіт з перевірки ,,Союзівки"

за час від 1-го січня 1974 року до 31-го грудня 1977 року

Перевірка охоплювала:
а) Перевірку рахункових і банкових книг.
б) Адміністрацію готелеву та інвентар товарів.
в) Стан будинків, плавальні басейни, тенісові корти, відбиванкові корти, грище для футболу і бейзболу, водну-каналізаційну систему та стан доріг.
г) Рух гостей на Союзівці.
ґ) Літні табори для дівчат і хлопців, курси українознавства, курси тенісові й розвагово-культурну працю на Союзівці.
д) Провірку інвентури всього майна Союзівки, а головно крамниці, кухні та алькоголевих напитків.

На основі точної перевірки головних касових книг приходів та виплат, підручних книг приходів та виплат, підручних щоденних книг вплат і виплат та всіх рахункових трансакцій Контрольна Комісія стверджує, що всі фінансові операції Союзівки є вписувані до рахункових книг прибутків і видатків зі залученими відповідними прилогами,а за кожний день, місяці й роки є виготовлені точні фінансові зіставлення. Рахункові книги дають докладний образ всіх фінансових операцій та фінансовий стан Союзівки.

ПРИБУТКИ І ВИДАТКИ
(БАЛЯНС НА 31-го ГРУДНЯ КОЖНОГО ЗВІТОВОГО РОКУ)

Прибутки:	1974	1975	1976	1977
Мешкання і харчування	$225,975.61	$255,476.38	$290,633.52	$310,743.02
Крамниця (торг)	33,535.48	35,620.23	40,054.00	38,181.83
Бара головна (торг)	66,827.44	66,661.97	68,426.95	85,501.21
Бари — підручні (торг)	15,525.81	15,384.69	14,611.58	20,531.79
Податки (сейлс текс)	14,872.04	16,300.24	17,918.06	27,586.07
Різні прибутки	1,973.46	1,756.52	2,030.12	1,708.66
Разом — (прибутки):	**$358,709.84**	**$391,200.03**	**$433,674.23**	**$484,252.58**
Звороти	$1,039.53	$ 848.42	$ 1,444.68	$ 6,102.45
Чеки (здепоновані)	926.86	521.30	802.44	666.30
Готівка в касі	—	2,000.00	2,000.00	2,000.00
Позичка в УНСоюзі	15,000.00	20,000.00	35,000.00	45,000.00
Разом — (депозити	$ 375,676.23	$ 414,569.75	$ 472,921.35	$ 538,021.33

Видатки:	1974	1975	1976	1977
Платні (нет)	$ 71,640.36	$ 73,462.62	$ 78,085.01	$ 80;598.23
Харчі (закупи)	59,177.01	68,306.18	81,061.01	87,090.66
Бари (закупи)	28,530.84	28,914,55	28,250.80	36,051.50
Бари — буфет	11,620.11	11,841.91	11,200.79	13,571.65
Крамниця (закуп товарів)	22,173.73	21,302.56	32,050.97	35,701.09
Видатки до кухні та їдальні	4,042.57	4,035.72	3,407.88	8,588.35
Прибрання кімнат	12,649.00	15,780.65	15,533.85	18,886.18
Податки від платень	25,690.84	28,696.51	26,896.68	27,697.04
Податки від товарів	14,767.98	16,447.35	17,771.65	27,099.77
Податки від реальностей	19,799.75	21,917.94	24,918.78	25,589.18
Обезпечення оселі	7,975,10	10,723.50	11,322.00	14,060.00
Транспортації	2,160.91	2,542.69	4,807.62	5,190.96
Опал, газ, світло	25,917.09	29,186.51	29,076.55	34,895.15
Хворобове забезпечення	1,802.79	2,144.12	2,289.72	2,032.82
Правна опіка	739.34	500.00	790.00	100.00
Телефони	3,387.98	3,458.36	4,697.47	4,377.17
Канцелярійні витрати	1,309.25	1,271.49	1,559.74	3,188.25
Розвагові імпрези	1,761.84	1,479.24	2,008.05	1,018.06
Оголошення	1,308.69	3,060.96	2,409.41	6,001.06
Зворот (чеки)	763.40	838.65	1,754.34	1,757.72
Направа і удержання будинків	18,262.95	18,617.24	10,061.05	16,604.64
Звороти (УНС, чеки)	16,966.39	21,369.72	30,000.00	28,174.00
Розбудова оселі	38,303.23	22,823.06	47,292.25	33,088.14
Меблі і устаткування кімнат	6,970.10	8,565.08	4,979.53	11,798.23
Готелеві видатки	—	1,312.13	866.72	—
Разом видатки:	**$397,721.25**	**$418,598.79**	**475,151.87**	**$523,160.03**

РОЗПОДІЛ ВИДАТКІВ СОЮЗІВКИ

Витрати Союзівки розподіляються на дві частини:

	1974	1975	1976	1977
1. Оперативні витрати	$352,447.92	$387,210.65	$422,928.39	$478,273:66
2. а) закуп інвентаря (меблі і т. п.)	6,970.10	8,565.08	4,979.53	11,798.23
б) Розбудова оселі	38,303.23	22,823.06	47,243.95	33,088.14
Разом загальні видатки:	**$397,721.25**	**$418,598.79**	**$417,151.87**	**$523,160.03**
Готелеві видатки	335,481.53	365,840.93	388,681.27	444,504.91
Розбудова оселі та устаткування	45,273.33	31,388.14	52.223.48	44,886.37
Разом: (видатки)	**$ 380,754.86**	**$ 397,229.07**	**$ 440,904.75**	**$ 489,391.28**

РАХУНОК ЧИСТОГО ПРИБУТКУ СОЮЗІВКИ
І УЗГІДНЕННЯ БАНКОВИХ КОНТ

1974 р.

Балянс з 31-го грудня 1973 р.	$ 41,029.32
Прибутки за 1974 р.	358,709.84
Разом	$399,739.16
Видатки за 1974 р.	380,754.86
Банковий балянс на 31-го грудня 1974 р.	$18,984.30

1975 р.

Балянс з 31-го грудня 1974 р.	$ 18,984.30
Прибутки за 1975 р.	391,200.03
Готівка в касі Союзівки	2,000.00
Разом:	$ 412,184.33
Видатки за 1975 р.	$ 397,229.07
Банковий балянс на 31-го грудня 1975 р.	$ 14,955.26

1976 р.

Балянс з 31-го грудня 1975 р.	$ 14,955.26
Прибутки за 1976 р.	433,674.23
Позичка в УНСоюзі	5,000.00
Разом:	$ 453,629.49
Видатки за 1976 р.	440,904.75
Банковий балянс на 31-го грудня 1976 р.	$ 12,724.74

1977 р.

Балянс з 31-го грудня 1976 р.	$ 12,724.74
Прибутки за 1977 р.	484,252.58
Позичка в УНСоюзі	20,000.00
Разом:	$ 516,977.32
Видатки за 1977 р.	489,391.28
Банковий балянс на 31-го грудня 1977 р.	$ 27,586.04

БАЛЯНС НА КІНЕЦЬ ЗВІТОВОГО РОКУ
31-го грудня 1977 р.

	1974	1975	1976	1977
Разом прибутки	358,709.84	391,200.03	433,674.23	484,252.58
Разом видатки	380,754.86	397,229.04	440,904.75	489,391.28
Балянс	**$ — 22,045.02**	**$ — 6,029.04**	**$ — 7,230.52**	**$ — 5,138.70**

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ МАЙНА КРАМНИЦІ І БАР

а) Крамниця:

	1974	1975	1976	1977
Рахунок чистого прибутку	35,207.64	35,620.23	40,054.00	40,840.63
Видатки за проданий товар	24,089.40	21,114.33	29,825.59	31:694.09
Чистий прихід	$ 11,118,24	$ 14,505.90	10,228.41	9,246.54

б) харчі:

	1974	1975	1976	1977
Видатки	62,263.89	71,740.98	84,018.14	86,341.21
Інвентар	2,762.50	3,994.59	4,297.00	4,844.00
Зужито харчів на суму	$ 59,501.39	$ 67,746.39	$ 79,721.14	$ 81,497.21

в) Бари:

	1974	1975	1976	1977
Приходи з бар	70,132.48	69,989.66	71,847.46	85,501.21
Видатки	28,310.61	28,118.31	28,540.85	35,471.90
Чистий прихід з бар	$ 41,821.87	$ 41,871.35	$ 43,306.61	$ 50,029.31

РУХ ГОСТЕЙ НА СОЮЗІВЦІ

Статистика руху гостей на союзівці обіймає всіх, що провели свої вакації на оселі, перебуваючи більше як один тиждень чи тільки через суботи і неділі.

	1974	1975	1976	1977
Дорослі особи	4,000	4,366	4,612	4,805
Діти	473	454	491	623
Разом:	4,473	4,820	5,103	5,428

ГОЛОВНІШІ ПРАЦІ ВИКОНАНІ НА СОЮЗІВЦІ ПРОТЯГОМ

1974 рік:

Побудова тенісового корту біля будинку ,,Одеса /$ 4,918.20/; Будова нового гаражу /$ 16,828.74/; Віднова і перебудова бар /$ 1,275.47/; Перебудова кімнат в будинку Анекс ,,Ужгород" /$ 5,587.82/; Вставлення вогнетривалих стін в коридорах головного будинку та відновлено бібліотеку /$ 2,449.00/; Направа доріг та цілий ряд менших праць /$ 5,095.00/. На розбудову оселі та покращання її вигляду видано в 1974 році $ 38,303.23.

1975 рік

Розбудова площі на паркування /$ 2,623.11/; Гуртожиток в будинку ,,Веселка" /$ 329.00/; Побудовано підручну бару в будинку ,,Веселка" /$ 1,108.00/; Вставлено сходи в гаражу /$ 400.00/; Проведено нові електричні проводи назовні оселі /$705.00/; Перебудова будинку ,,Анекс" на ,,Ужгород" /$ 13,605.87/; Проведено направи водопроводів та електричних проводів в будинках: ,,Київ", ,,Львів", ,,Чернівці" та ,,Ясінь" /$ 2,228.21/; На направи й удержання будинків, басейну й удержання доріг, упорядкування площ біля будинків видано $ 18,617.24. Загально на розбудову оселі в 1975 році видано 31,388.14.

1976 рік

Перебудова трьох тенісових кортів (19,170.70); Направа доріг (асфальтування) (5,217.00); Перебудова і відновлення кімнат в будинках ,,Полтава", (2,118.25), ,,Чернівці" (1,255.00), ,,Дукля" (11,348.27); Бібліотека в головному будинку (660.00); Кіоск при в'їзді на Союзівку (635.00); Огорода (643.00); Направи біля будинків на зовні (3,667.00); На розбудову оселі в 1976 році видано 47,243.95) долярів.

1977 рік

Перебудовано 3-ий поверх в головному будинку (14 кімнат, лазнички. Відновлено вхід до будинку та крамниці. Вставлено нові рури до фільтровання на головному басейні. Вставлено нову помпу до води. Відновлено всі будинки зі зовні та відновлено площадку до танцювання. На розбудову оселі та покращання її вигляду в 1977 році видано 33,088.40 дол.

Як в минулих роках, так і на протязі звітових чотирьох років (1974-1977) на Союзівці відбувалися, крім весіль, з'їздів та зустрічей членів українських товариств, організацій, нарад Головного Уряду УНСоюзу, табори для дітей, курси українознавства, тенісові табори, музичні й фотографічні курси, які проходили надзвичайно успішно зі замітним збільшенням учасників курсів, а в першу чергу покращанням програми курсів.

З великим успіхом відбувалися в часі ,,Дні Праці" плавацькі змагання та тенісові турніри, при участі понад 100 тенісістів та понад 70 плаваків, і понад тисячу гостей-глядачів. Протягом сезону влаштовано ряд імпрез з участю молоді та ряду визначних українських мистців. Ці культурно-розвагові імпрези були на високому мистецькому рівні. Союзівка, як літня відпочинкова ,,столиця" української громадськости в ЗСА була в першій мірі атрактивним центром української молоді.

До надрукованого звіту з переведеної ним перевірки звіту ,,Союзівки" головний контролер проф. д-р Богдан Гнатюк додає:

Попередник говорив про деякі ,,тіні'', а я буду говорити про нашу перлину — СОЮЗІВКУ, — що належить до світлих моментів. Роками зростали прибутки Союзівки,а паралельно й видатки. Союзівка проводила розбудову оселі власними коштами без вкладу УНСоюзу. В часі сезону збільшилося число гостей. Успішно переводяться на Союзівці курси українознавства та табори молоді. Належало б побудувати нові мотелі, перебудувати кухню і їдальню, щоб можна було у майбутньому відбувати там Конвенції. Управитель оселі Володимир Квас працює дуже віддано. Закликаємо членство і молодь, щоб частіше проводили вакації на Союзівці.

Контрольна Комісія перевірювала всі відділи. Минула Конвенція відбувалася під занепокоєнням відносно справи Дому УНСоюзу. Нам вдалося цю справу позитивно полагодити. Наші заклики знайшли зрозуміння, бо члени вложили понад 6.000.000 у формі позик для сплати банкових боргів, що отяжували дім.

Мій попередник порушив ряд справ, але їх не треба сприймати під знаком паніки, а радше занепокоєння. Це занепокоєння є, як виходить зі звітів, у Видавництві і Організаційному Відділі. Про ці справи треба думати й їх полагодити. Мені насувається певна аналогія. Наш Союз, немов корабель, проходить в житті нашої спільноти. У ваших руках доля цього корабля, щоб доручити керму такому капітанові, що і в бурі і в спокою поведе його на спокійне плесо.

Звіт з перевірки Видавництва ,,Свободи"

за час від 1-го січня 1974 р. до 31-го грудня 1977 року.

Двадцять восьма Конвенція Українського Народного Союзу обрала мене на пост головного контролера, а Контрольна Комісія на своєму засіданні в дні 8-го вересня 1974 р. іменувала мене своїм секретарем та приділила мені Видавництво ,,Свобода" до перевірки. Обов'язок цей я прийняв і протягом 4-ох років совісно його виконував.

Кожного року з переведених перевірок виготовляв звіт і реферував його на Річних Нарадах Головного Уряду.

Зараз подаю підсумки моєї праці на пості контролера. Ця праця зосереджувалася на перевірці Видавництва ,,Свобода".

Зміст перевірки:

1. Видавництво ,,Свобода" під оглядом адміністраційним.
2. Фінанси ,,Свободи", її діловотство й господарка.
3. ,,Свобода" під редакційним оглядом.
4. Висновки та рекомендації.

I. АДМІНІСТРАЦІЯ ,,СВОБОДИ"

,,Свобода", це орган Українського Народного Союзу. Адмініструє ним Екзекутивний Комітет УНСоюзу. Діючим адміністратором є пані Люба Лапичак, яка в порозумінні з головним предсідником УНС і головним редактором завідує адміністрацією Видавництва.

Завідуючим друкарні є п. Анатолій Домарацький, який зі своїми співробітниками друкує щоденник ,,Свобода", її англомовний тижневик, журнал ,,Веселка" і всі принагідні друкарські роботи.

За редакцію вповні відповідає начальний редактор п. Антін Драган, маючи до допомоги, як до українського щоденника, так до до Англ. Тижневика, по 3-ох постійних співредакторів. Крім них до ,,Свободи" дописують: 7-ох постійних і 14 періодичних кореспондентів. До цих кореспондентів слід ще дорахувати 2-ох постійних і 9 доривочних кореспондентів дитячого журналу ,,Веселка".

При гармонійній співпраці редакційного,адміністраційного й друкарського віддлів виходить понад 16,000 примірників газети кожного числа. В 1977 році появилося друком 289 чисел ,,Свободи", в тому, 50 чисел Анг. Тижневика.

II. ФІНАНСИ ,,СВОБОДИ", ЇЇ ДІЛОВОДСТВА Й ГОСПОДАРКА

1.Рахунок каси:

Сальдо каси на день 31-грудня 1973	$ 1,691.52
Приходи в 4 роках	2,168,322.86
Разом сальдо і приходи:	**$2,170,014.38**
Розходи в 4ох роках	2,167,620.87
Сальдо каси на 31-го грудня 1977 р.	**$ 2,393.51**

Повища готівка зберігається на чековому конті в ,,Комершел Траст Ко." Джерзі Сити і є згідна з банковим сальдом.

2. Аналіза приходів:

Передплатники:

Передплатниками ,,Свободи" є активні й неактивні члени Союзу, що одержують газету по зниженій ціні. Вони платять за щоденник по 7.80 річно, а за Англ. Тижневик по $2.50 річно. Також передплатниками ,,Свободи" є нечлени Союзу, що платили до 1977 р. по $ 24.00 річно, а в 1977 по $ 30.00 річно. Лише за Англ. Щоденник, нечлени платять по $6.00 річно.

Пересічний стан передплатників:

По зниженій ціні одержувало щоденник членів	12,934
По зниженій ціні одержувало Анг. Тижневик чл.	512
По повній ціні одержувало Щоденник передпл.	1,522
По повній ціні орержувало Анг. Тиж. передпл.	308
Кількість чисел проданих в кіосках.	221
Разом передплатників:	**15,497**

[Продовження буде]

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Сорокріччя Окружної ради СУА в Філядельфії

Окружна рада Союзу Українок Америки відзначила в суботу 11-го листопада сорокріччя своєї плідної діяльности традиційним бенкетом, в якому участь взяла найстарша членка Окружної ради Анна Сивуляк. Бенкет вілбувся у великій залі Менор коледжу ССВасиліянок на Факсчейсі при співучасті біля п'ятсот осіб з усієї округи. Бенкет відкривала голова Ділового комітету Людмила Чайківська, відома діячка СУА на терені Філядельфії, привітала президійний стіл, за яким сидів один-єдиний чоловік на двадцять кілька почесних діячів СУА, і решту приявних, між яким був і я, „мед вино пив, по бороді текло,а в роті не було". Це означає, що СУА твердо стоїть на протиалькогольній засаді і не витрачає фондів на алькогольні напитки

Після того голова передала дальше ведення бенкетової програми Вірі Кліш, яка запрошувала до голосу відомих діячок СУА, як Стефанію Пушкар, Стефанію Вовчак,Лідію Бурачинська, Любов Волинець (від централі СУА) і проф. Петра Стерча,голова Філії УККА в Філядельфії. Великі оплески зібрала колишня акторка Людмила Сердюк, що виголосила з великою експресивністю оповідання Василя Стефаника „Марія". Голова Окружної ради, Наталія Даниленко, декорувала спеціяльним котильйоном заслужену діячку СУА, колишню голову Окружної ради, яка за наших діпівських часів у Німеччині збирала фонди на допомогу для „розсіяних осіб". Приявні заспівали пані Сивуляк „Многая літа", а Стефанія Вовчак вручила їй букет вдячности за її велику діяльність.

Після вечері відбувся незвичайно цікавий показ жіночих історичних одягів, від княжої доби починаючи. Одяги пояснювала колишня акторка українських театрів, Клявдія Гош, а піяністка Лідія Бульба, супроводила показ грою на фортепіяні, бувши вбрана в сучасний вишиваний одяг. Мистецьке оформлення цього показу ноші, дуже оригінальне належить діячці СУА Стефанії Чаплинській. Моделькамн їй служили членки СУА та доні.

Н. Н.

Праця українських студентів у Ля Саль коледжі

Уже від багатьох років при університетах і коледжах Філядельфії і околиці діють гуртки української студіюючої молоді. Такі гуртки існують при Темпл, Пеннсильвенія, Дрексел і Пен Стейт університетах, а одим із перших діє при Ля Саль коледжі.

Завданням гуртків українських студентів — це в першій мірі гуртувати молодь українського походження, та дорогою спільних сходин та виступів краще пізнавати себе та країну походження їхніх батьків.

Одною із спільних дій членів гуртка студентів при даному університеті чи коледжі є рівнож ширити правду та познайомлювати загал студентів і професорів з Україною.

Недавно, минулого місяця,Клюб студентів при Темпл університеті мав доповідь та висвітлювання фільму про захист прав людини українськими в'язнями.

1978 року, як і кожного, у Ля Саль коледжі відбувся „Опен Гавз" або день відвідин. Цей день улаштовано не тільки для зареєстрованих студентів та учителів коледжу, але також для батьків та й для заохочених майбутніх студентів. Ціллю є познайомити усіх прибулих з функціями коледжу, як наприклад: галерія малюнків та графіки, ляборатоpія, студентські клюби і т. д.

1978 року Український Клюб мав різноманітну та надзвичайно цікаву виставку. Студенти клюбу самі уже приготовили та радо займалися експонатами та виступами. Було багато і вишивок та подушок, прекрасні вишивані одяги, різьба та кераміка. Студенти, у народних одягах подавали їжу: голубці, вареники, печиво та каву. Усе було безплатне.

Протягом дня члени Клюбу давали виступи: маленький хор хлопців співав народні пісні, була і гра на гітарах до співу і на бандурах. Але публіка була найбільше захоплена народними танцями, зокрема гопаком.

І так за активну працю, Український Клюб одержав перше місце цього року. В нагороду Клюб дістав гарну пропам'ятну табличку, яка буде висіти разом з іншими нагородами в кімнаті опікуна Клюбу, д-ра Юрія Перфецького.

Хочу ще згадати, що цього року спортові дружини відбиванки хлопців і мішана, також виграли перше місце у міжшкільних змаганнях.

Президентом Українського Клюбу є Йосиф Гомик. Такі члени брали участь в „Опен Гавз": Роман Дубенко, Калін Ісаїв, Тарас Трипупенко,Зорян Дубенко,Міця Модай, Юрій Трипупенко, Аня Мельник, Христя Чижович, Павло Галас, Маріян Словятинський, Марта Любинська, Ія Лабунька, Володимир Волинюк, Оленка Левицька, Василь Бабій, Левко Пиріг і Дорка Білоус.

М. М.

Управа Т-ва Українських Правників у ЗСА

з глибоким жалем і смутком повідомляє Товаришів Правників і всю Українську Громаду, що в середу, 27-го грудня 1978 року, відійшов у Вічність

бл. п.

Д-р ІВАН КОЗАК

адвокат в Галичині, визначний і заслужений громадський діяч на рідних землях і ЗСА.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 30-го грудня 1978 року з церкви св. Юра на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Вельмишановній Дружині Покійного, Синові і Донці та всій Родині, пересилаємо найщиріші вислови співчуття.

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ в ЗСА

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 30-го грудня 1978 року упокоїлась в Бозі, у Черчі, Н. Дж. наша Найдорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ

бл. п.

РУЖА ЗАВЯТОВА ГОНЧАР

уроджена 3-го березня 1903 року.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті: чоловік — ОЛЕКСАНДЕР
донька — ЛЕСЯ
внук — ЕРІК

Ділимося сумною вісткою з Членами УНСоюзу, а зокрема з Членами 204-го Відділу ім. о. Агапія Гончаренка в Ню Йорку, що в середу, 27-го грудня 1978 року, відійшов у Вічність, довголітній заслужений член Управи 204-го Відд. УНС в Ню Йорку

св. п.

Д-р ІВАН КОЗАК

визначний громадський діяч.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 30-го грудня 1978 р.

Управа 204-го Відділу УНС

•

Достойній Дружині, Синові і Донці складаємо вислови глибокого жалю і співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 30-го грудня 1978 року, по довгій недузі, відійшла у Вічність, на 87-му році життя

бл. п.

МАРІЯ з БАЧИНСЬКИХ ДОНЦОВ

вдова по Дмитрові Донцову і його співробітниця.

Відома громадська діячка, член редакції Літературно-Наукового Вісника, директор видавництва „Вісник" у Львові, основниця і голова Союзу Українок на Волині, співредактор журналу „Громадянка" в Авгсбурзі, Німеччина. В ЗСА активна громадська діячка.

ПАНАХИДА відбудеться 3-го січня 1978 року, о год. 7-ій веч., в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

Тлінні Останки, згідно з волею Брата Покійної, будуть перевезені до Австралії.

До участи в Панахиді запрошують Рідних та Знайомих —

брат — ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ з Родиною в Австралії

сестрінка — ІРЕНА ГОШОВСЬКА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що 31-го грудня 1978 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ЗЯТЬ, ШВАГЕР і ВУЙКО

сл. п.

ТАРАС СОРОБЕЙ

нар. 14 серпня 1926 р. в Чорткові, Україна

ПАНАХИДА — вівторок, 2 січня 1979 р. о год. 7:30 вечором в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — середа, 3 січня 1979 р. о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЙКА
сини — МАРКО і РОМАН
тесті — МИКОЛА і ПАРАНЯ ОСТАПЯК
швагри і швагрові — ОКСАНА і РОМАН ПРУС з Родиною,
ЯРОСЛАВА і ІВАН ЛУЧЕЧКО з Родиною,
ЛЮБА і РОМАН ОСТАПЯК з Родиною,
ВОЛОДИМИР ОСТАПЯК,
ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Україні.

В глибокому смутку повідомляємо, що 30-го грудня 1978 р., після довгої і тяжкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами упокоїлась в Бозі в Роллей, Норт Каролайна на 80 р. життя наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА і ТІТКА

бл. п.

СОФІЯ з КУШНІРІВ КЛОС

вдова по довголітньому парохові Йонкерсу, Н. Й. о. совітникові і деканові Василеві Клосові.

Панахиди були відслужені 1 і 2-го січня 1979.

ПОХОРОН — 3 січня 1979 р. в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, а опісля на місцевий цвинтар св. Йосифа.

Горем прибиті:

донька — ЗЕНОВІЯ СЕЗЕСНИ з чоловіком БЕРТОЛДОМ,
син — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною АННОЮ і синами РОМАНОМ, МИРОНОМ і ЗЕНОНОМ,
сестри: — ОЛЕНА ПИТЛЯР з Родиною,
НАТАЛІЯ ЛОЗИНСЬКА з чоловіком ГРИГОРІЄМ і Родиною,
ДАРІЯ ХУХРА з Родиною,
МАРІЯ БАРАГУРА з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ і Родиною,
брат — ОМЕЛЯН КУШНІР з дружиною ЯРОСЛАВОЮ і донькою КВІТОСЛАВОЮ,
ближча і дальша родина в ЗСА, Канаді і на рідних землях.

Вічна Їй Пам'ять!

Станиця Братства кол. Вояків 1-ої УД УНА ділиться сумною вісткою з Побратимами Комбатантами та Українською Громадою, що 31-го грудня 1978 року на 53-му році життя відійшов у Вічність

сл. п.

ТАРАС СОРОБЕЙ

підстаршина 1-ої УД УНА, довголітній член Управи Станиці Братства в Ню Йорку

ПАНАХИДА — вівторок, 2-го січня 1979 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН — середа, 3-го січня 1979 р. о год. рано з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Дружині, синам та Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття

УПРАВА СТАНИЦІ

Об'єднання б. В'язнів Берези Картузької

з невимовним смутком повідомляє, що довголітній і незабутній голова нашого Товариства

св. п.

Д-р ІВАН КОЗАК

в'язень Берези Картузької, відійшов у Вічність 27-го грудня 1978 року.

•

Дружині Покійного, Синові і Дочці складаємо сердечні співчуття.

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ Б. В'ЯЗНІВ БЕРЕЗИ КАРТУЗЬКОЇ

Зі щирою подякою

Генерал П. Григоренко, д-р Ярослав Воєвідка, Зінаїда Григоренко і д-р І. Макаревич

Лише рік як наша родина прибула до ЗСА. А скільки труднощів і неприємностей пережито за той час! І подолати їх допомогли сердечність і людські турботи, що знайшли ми тут. Ми вже старі, вимучені, хворі і ми в першу чергу потребували допомогу медичну. Одержать же її, враховуючи платність цієї допомоги і відсутність грошей у нас, не так просто. Але, як каже народна мудрість ,,Світ не без добрих людей''.

Негайно треба було оперувати Петра (вирізати пухлину на простаті). Про цю його потребу тут довідалися ще до нашого приїзду. Тому вже на третій день перебування в ЗСА Петро пройшов бадання у хірурга д-ра Любомира Кузьмака і д-ра Марка Олесницького. А через два дні Петра поклали в шпиталь, де група лікарів у складі хірурга д-ра Люб,омира Кузьмака, уролога д-ра Шелдома Шльон, інтерніста д-ра Марка Олесницького й анестезіолога д-ра Иосифа Кокс безкоштовно, з виключно високою якістю зробила операцію. Інші витрати, пов'язані з перебуванням Петра в шпиталі, взяв на себе шпиталь Сант-Барбанас в Ню Джерзі. А витрати ці — 4500 долярів. Поверх того, в тім часі ми одержали грошову допомогу від багатьох знайомих, а ще більше від незнайомих американських друзів наших, в першу чергу, від українців і російських еміґрантів-правозахисників.

Нема слів,щоб виказати всю глибину нашої подяки лікарям і всьому медичному персоналові за їх турботи, а знайомим і незнайомим друзям нашим, що допомогли грішми, за їх доброту і доброзичливість.

Хвороба, здавалось, відступила від нас. Та несподівано поч..лись дуже тяжкі приступи у Зінаїди. Почалось це, коли були ми в Рочестері і там доктори Архимович і Тимочко подали добру першу допомогу, за що ми їм щиро дякуємо. Коли ми повернулися до Ню Йорку, за бадання Зінаїди взявся д-р Ярослав Воєвідка. Рентґен потвердив діягноз Архимовича і Воєвідки — каміння в жовчному міхурі. Постало питання про операцію. Д-р Ярослав Воєвідка — наша ,,швидка допомога'' — на нашу турботу про грошові справи сказав: ,,Не хвилюйтесь. Як потрібна операція, то вона буде.'' Ми довідалися пізніше, що д-р Воєвідка звернувся в УККА до мґра І.Базарка і невдовзі до нас зателефонував д-р Іван Макаревич, який сповістив, що він зробить ту операцію без винагороди.

15 листопада в шпиталі ,,Асторія'' в Ню Йорку д-р Макаревич при асисті д-ра Воєвідки, з наркологом д-ром Виола й терапевтом д-ром Пател, зробив операцію, котра виявилась дуже складною, бо, крім усунення жовчного міхуря, прийшлось ліквідувати спайки кишок, які створились в наслідок давньої операції. Д-р Макаревич, як турботлива мати, опікувався пацієнткою. По два-три рази на день заходив він в палату, перевіряючи, як іде оздоровлення і водив хвору за руку, привчаючи ходити. Щодня бував і д-р Воєвідка, котрий своїм веселим характером піддавав хворій оптимізму. Він звичайно говорив: ,,Ну, от добре. Завтра буде ще краще''.

Медичний нагляд потрібний ще й сьогодні. І наші лікарі, як і дотепер, уважні до нас і добрі. Як щирі друзі зустрічаємось ми з ними, відчуваючи їхні турботи і людське тепло. Нам є кого і є за що дякувати і в цей раз. Лікарі Іван Макаревич і Ярослав Воєвідка і Маркола Віола виконали свою роботу безкоштовно.Дирекція шпиталю ,,Асторія'', на прохання д-ра Макаревича, зробила максимальну знижку в рахунку за шпитальне обслуговування. УККА і Митрополит Української Православної Церкви Владика Мстислав повністю оплатили той рахунок. Велике спасибі їм всім за їх благородну опіку. Особливо вдячні ми за те, що допомогу нам подавали дуже тактовно, не принижуючи нашу людську гідність, не як бідній рідні, а як друзям, які в біді.

Низький поклін нашим чутливим лікарям, не просто професіоналістам, а людям з чутливим і доброзичливим серцем.

Ми прохаємо ,,Свободу'' опублікувати цю нашу подяку.Нехай вона буде одночасно відповіддю на ту неправду, що її постійно ширять партійно-державні чинники і преса в СССР, начебто на Заході людина людині — вовк, і що доброзичливості там дарма шукати.

Зінаїда і Петро Григоренки

ПОДЯКА ЕКЗЕКУТИВИ УККА

З доручення Екзекутиви Українського Конгресового Комітету Америки почуваюся до милого обов'язку подякувати тим українським лікарям, що дали свою професійну опіку родині ген. Петра Григоренка.

-Канцелярія УККА все, коли заходила потреба, зверталася до наших відомих лікарів з проханням заопікуватися здоров'ям родини генерала Петра Гигоренка, що вони звичайно робили скоро і безкоштовно.

Іван Базарко,
директор Канцелярії УККА

Ню Йорк, 29-го грудня 1978 р.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ і БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ГОЛОВНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

Довше зупинився д-р Флис над організаційними труднощами та над заходами для їх наладнання і поліпшення.

Дискусія над звітами

Над кожним звітом відбулася коротка дискусія. Після дебат усі звіти схвалені.

У 85-річчя УНС

Як уже згадано, Головний Екзекутивний Комітет на цьому засіданні приділив найбільше уваги організаційним плянам та іншим активностям з нагоди 85-річчя УНС в новому 1979-му році. Організаційний плян на цей ювілейний рік, зокрема на його першу частину, з'ясував головний організатор Василь Оріховський, а інші екзекутивні урядовці його відповідно розвивали і доповняли. З уваги на цей ювілейний рік за організаційні успіхи передбачено, крім звичайних нагород, цілий ряд надзвичайних, в цьому й покриття коштів подорожі літаком до Европи та повороту з Европи кожному, хто в цьому році 85-ліття УНСоюзу зорганізує щонайменше 85 нових членів. Подробиці цієї ювілейної організаційної кампанії УНС будуть своєчасно проголошені.

Приділено відповідну увагу також іншим активностям УНСоюзу в цьому його ювілейному році, включно з рядом культурних починів та імпрез. Реферуючи ці справи, гол. предсідник д-р І. Флис згадав м.і. про перевірку можливостей влаштування в Лінкольн Сентер в Ню Йорку повного симфонічного концерту творів виключно українських композиторів.

Схвалення дивіденди

Головний касир пані Уляна Дячук та головний секретар Володимир Сохан поінформували про заходи та переговори з актуарієм відносно можливостей зміни системи виплачуваної членам УНС дивіденди. Проте, така перевірка, як і опісля підготова до виплати дивіденди такою зміненою системою, вимагають ще деякого часу і тому схвалено, щоб у цьому році виплатити дивіденду згідно з дотеперішньою системою та поробити всі потрібні заходи, щоб цю систему змінити вже при виплаті дивіденди в наступному, 1980-му році.

Рівночасно на рекомендацію гол. предсідника д-ра І. Флиса схвалено звернутись до всіх відділових секретарів, які мають труднощі в передачі чи висилці пересиланих на їх руки дивідендових чеків членам їхніх Відділів, та повідомити їх, що Головна Канцелярія може їх в цьому виручити й висилати дивідендові чеки безпосередньо, але під умовою, що відділові секретарі передадуть до Головної Канцелярії точні адреси ВСІХ членів їхніх Відділів. Це тому, що виготовлення чеків переводиться на компютерських машинах, які в жадному разі не достосовані до того, щоб ділити висилку дивідендових чеків частинно гуртом на адресу відділових секретарів, а частину на адреси поодиноких членів Відділу.

Більше медичне забезпечення для працівників

Між рядом адміністраційних справ, Головний Екзекутивний Комітет, на рекомендацію головного секретаря Володимира Сохана і головного касира пані Уляни Дячук схвалив більше (мейджор) медичне забезпечення для всіх працівників Головної Канцелярії УНС та в-ва „Свобода" і Союзівки. Це в додатку до існуючого забезпечення „Блю Кросс" і „Блю Шілд". Кошт цього додаткового забезпечення, як і кошт дотеперішніх забезпечень, вповні покриває УНСоюз.

У 100-річчя Симона Петлюри

Редактор-емерит А. Драган, інформуючи Екзекутиву про книжкові публікації УНС, якими він на бажання Екзекутиви займається, згадав м.і. про передбачене на січень закінчення друку і висилки всім передплатникам „Свободи" нового Календаря УНС на 1978-ий рік, в якому — крім відповідного відмічення 85-річчя УНС та інших матеріялів — найбільше уваги і місця віддано Головному Отаманові Симонові Петлюрі та його ролі в розвитку і здійсненні концепції української державности, з нагоди 100-річчя з дня його народження.

Закінчення нарад

Розглядом та полагодженням ряду інших актуальних справ і взаємними побажаннями щасливого Нового Року закінчено ці останні в 1978-му році наради Головного Екзекутивного Комітету УНС.

25 років української парафії на Північному Заході

Дня 5-го листопада м. р. українська православна парафія Святого Івана Хрестителя у Портленді. Орегон, урочисто відсвяткувала своє 25-річчя у власній церкві.

Ця знаменна подія привернула увагу не тільки українців Портленду, але також українців всього стейту Орегон, стейту Вашінгтон та навіть Каліфорнії і спонтанно обернулася в національне свято. Треба мати на увазі, що українці на Північному Заході все ще невелика громада і часто їх ділить велика відстань і хоча 92-ий Відділ УНСоюзу існує в місті Портленд з 1913 року, парафія Святого Івана Хрестителя пройшла тяжкий шлях заки утвердилася. Священики, які працювали на протязі 25-ох років і відійшли з різних причин, виробивши в парафіях, організаційний досвід, піднесли свідомість національного обов'язку. Але справжньою знахідкою був і є голова п. Володимир Повелко, який від самого початку, хоча був час, коли парафія на протязі 5-ох років не мала священика, допровадив справу до переможного кінця.

У день ювілею у переповненій церкві св. Літургію відслужив декан на західнє побережжя Степан Галик-Голутяк в сослужінні з о. Левом Порендовським, настоятелем парафії.

Місцевий хор під керівництвом п. Горбушка та хор української православної церкви Святої Тройці з Сіятлю Вашінґтон, під керівництвом п-і П. Петришин, який прибув в повному скл..і возвеличивши цю урочистість високо-мистецьким співом.

Після Богослужения, під час прийняття, проголошено привітання від губернатора стейту Оретон, сенатора й посадника цього міста. Декан Степан Галик-Голутяк у своєму привітанні висловив подяку та своє признання о. Левові Порандовському та Управі, яка працює в такому складі: В. Повелко — голова, члени П. М. Горбулик, С. Бурдений, М. Подоляк, П. Шалдуга.

Від українців Сіятлю парафію привітав п. М. Демко, який є головою церкви в Сіятлі. І. Решетар, проф. університету у Вашінґтоні виступив з привітом й привітав Портлендців від імени хору й громади Сіятлю.

Парафія, яка в один час занепадала, тепер має виплачену церкву, прегарно внутрі оформлену, та крім цього два власні будинки, до цього у великій мірі спричинилося Сестрицтво в складі: Марія Шаллуга — голова, п-і П. М. Горбулик, Е. Подоляк.

Мистецьку частину збагатив своїм виступом танцювальний ансамбль із Спрінґфілду, Орегон, під керівництвом Н. Вітсон та хор із Сіятлю.

Поет Орест Патез продеклямував свою дуже добру поему „Матерям".

Сердечне поздоровлення українцям Портленду за створення національної твердині на Північному Заході Америки.

І. Ш.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ВЛАДИКИ...

(Закінчення зі стор. 1)

Зачаття започатковано в год. 6-ій вечора Панахидою в українському православному обряді, які з доручення первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА, її митрополита Блаженнішого Владики Мстислава Скрипника та в його заступстві, відправив, у сослуженні православного духовенства, всесв. о. митрат Степан Біляк, парох катедрального храму УПЦ у Філядельфії.

Тієї ж п'ятниці, 29-го грудня, після панахиди в православному обряді, відбулися біля домовини покійного Митрополита Йосифа архиєрейські заупокійні відправи в католицькому обряді з участю Владик: митрополита Української Католицької Церкви в Канаді, архиєпископа Вінніпеґу ВПреосв. Максима Германюка, ЧНІ, який на цих похоронах репрезентував первоієрарха Помісної УКЦеркви, її Патріярха Блаженнішого Йосифа Сліпого; Владика Василь Лостен, епарх Стемфорду, Владика Ярослав Габро, епарх Чікаго, Владика Ніль Саварин, ЧСВВ, епарх Едмонтону, Владика Ісидор Борецький, епарх Торонта, Владика Августин Горняк, ЧСВВ, апостольський екзарх для українців католиків у Великій Британії і Владика Іван Пряшко, апостольський екзарх для українців католиків в Австралії, та численне духовенство.

Кінцеві відправи у суботу

Кінцеві архиєрейські похоронні відправи та перевезення тлінних останків і покладення їх на вічний спочинок на цвинтарі відбулися протягом дня в суботу, 30-го грудня 1978. Архиєрейську заупокійну св. Літургію відслужили в год. 10-ій ранку в заповненому по береги духовенством і мирянами митрополичому соборі Владики: ВПреосв. Максим Германюк, митрополит і архиєпископ Вінніпеґу, який — як уже згадано — репрезентував Блаженнішого Патріярха Йосифа та був головним служителем; ВПреосв. архиєпископ Степан Коціско, митрополит Мунгальський; Преосв. Ярослав Габро, Преосв. Василь Лостен, Преосв. Ніль Саварин, ЧСВВ, Преосв. Михайло Дудик, епарх Пассейку; Преосв. Еміль Міхалік, епарх Пармн; Преосв. Августин Горняк, Преосв. Іван Пращко, Преосв. Іван Білок, єпископ-помічник Мунгальський і Преосв. Тома Долинай, єпископ-помічник Пассейку. Блаженнішого первоієрарха УПЦеркви в ЗСА, Владику Мстислава, репрезентував на цій траурній врочистості всесв. о. митрат Степан Біляк. Президіював під час Богослуження кардинал Іван Кроль, а функцію його капеляна виконував всесв. о. митрат Степан Тиханський. Присутніх на Богослуженні було ще п'ять інших римо-католицьких Владик та репрезентант Грецької Православної Церкви. Під час Богослуження дияконували о. Тома Саюк і о. Яків Мельник, а майстром церемонії був о. Мартин Конаван. Співав катедральний хор під диригентурою Осипа Лупаня.

Живемо і вмираємо для Бога...

Ніхто з нас не живе і не вмирає для себе... Живемо і вмираємо для Бога — говорив у своїй зворушливій проповіді про покійного Владику Шмондюка репрезентант Блаженнішого Патріярха Йосифа, вінніпеґський архиєпископ-митрополит ВПреос. Максим Германюк, під кінець заупокійної св. Літургії. Владика Германюк говорив зокрема про духовні чесноти Покійного та про його постійну турботу долею українського народу у поневоленій безбожним окупантом батьківщині.

Проповідь про чесноти і заслуги Покійного виголосив в англійській мові під час Богослуження Владика Василь Лостен.

Після Богослуження ще відслужено Панахиду й після останнього ,,Вічная пам'ять'' закрито віко домовини, в якій навіки спочив третій митрополит Української Католицької Церкви в ЗСА, сп. п. Владика Йосиф Шмондюк.

Остання дорога

Церковні відправи закінчились, як передбачувано, вполудне. Опісля був обід у парафіяльній залі й щойно після першої години вирушив в останню дорогу траурний похід. Валку з десяти автомобілів, що супроводила в цю останню дорогу покійного Владику, попереджувала у своїх автомобілях міська поліція, зупиняючи на перехрестях вулиць рух інших автомобілів. На великому шляху — ,,тирнпайку'' — супровід траурної валки перебрала стейтова поліція Ню Джерзі. В год. 4:30 після полудня жалобний похід зупинився на цвинтарі Св. Духа в Гемпронбурґу, де вже очікувало буля 20 автомобілів інших учасників цих похоронних обрядів. До речі, це власне покійний Владика Йосиф, бувши ще єпископом Стемфорду, закупив у цій місцевості, Гемптонбурґу, велику посілість (370 акрів) з наміром встановити там відпустовий осередок для почитання Пресвятої Богородиці, де мають бути приміщені копії чудотворних ікон. Тут і започатковано центральний український католицький цвинтар Св. Духа, на якому здвигнено монументальний Хрест-Пам'ятник. На п'єдесталі цього Хреста зображено плоскорізьбами важливіші історичні події, постаті і символи України, почавши від княжих часів.

Останню похоронну відправу на цвинтарі та запечатання гробу провів, в сослуженні пароха св. Юра о. д-ра Володимира Гавліча, ігумена ЧСВВ, о. Монастирського та інших священиків, Владика Василь Лостен і останнім ,,Вічная пам'ять'' закінчено туземний шлях третього з черги митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА, св. п. Владики Йосифа Шмондюка, прикладного душпастиря-патріота.

У похоронах св. п. Владики Йосифа Шмондюка взяли зорганізовану участь молодечі організації Пласт і СУМА та комбатанти і ,,Провидіння'', численні репрезентанти центральних крайових і міжкрайових українських установ, почавши від Президії Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців, яку репрезентували президент Микола Плавюк та віцепрезидент і черговий президент мгр Іван Базарко. Зокрема були репрезентовані братські союзи. Головний Уряд Українського Народного Союзу репрезентував його головний предсідник д-р Іван Флис, делеґацію УБСоюзу очолював його голова Іван Олексин, а делеґацію УНПомочі її голова Володимир Мазур та заступник голови Лев Футала. ,,Провидіння'', як згадано, взяло в похоронах зорганізовану участь. Представниками преси, радіо і телебачення опікувався мгр Іван Скочиляс.